

Hallituksen 1.9.2025 käynnistynyt neuvottelu kirjallisessa menettelyssä

PÄÄMINISTERI ORPON HALLITUKSEN LAINSÄÄDÄNTÖSUUNNITELMA JA VALTIONEUVOSTON SELONTEOT

Syysistuntokausi 2025 ja (alustava) kevätistuntokausi 2026

Hallituksen lainsäädäntösuunnitelma sisältää tiedot hallituksen esityksistä, jotka on tarkoitus antaa eduskunnan käsiteltäviksi syysistuntokaudella 2025 ja (alustavasti) kevätistuntokaudella 2026. Hallituksen hyväksymä lainsäädäntösuunnitelma julkaistaan valtioneuvoston verkkosivuilla erillistoisintona.

Lainsäädäntösuunnitelmassa on lyhyt kuvaus kustakin hallituksen esityksestä ja arvio esittelyviikosta. Tarkemmat tiedot suunnitelmaan sisältyvien hallituksen esitysten valmistelusta ovat saatavilla valtioneuvoston hanketietopalvelussa (Hankeikkuna). Ministeriöt vastaavat hanketietopalvelussa olevien tietojen oikeellisuudesta ja ajantasaisuudesta sekä yhteydenpidosta eduskunnan valiokuntasihteeristöihin. Suunnitelmaan sisältyy lisäksi alustavat tiedot syysistuntokaudella 2025 ja kevätistuntokaudella 2026 eduskunnalle annettaviksi suunnitelluista valtioneuvoston selonteista.

Kevätistuntokauden 2026 alussa lainsäädäntösuunnitelmaa tarkistetaan kokonaisuutena. Suunnitelmaan voidaan tehdä välttämättömiä muutoksia myös istuntokauden aikana.

SISÄLLYSLUETTELO

Syysistuntokaudella 2025 eduskunnalle annettavat hallituksen esitykset	3
Kevätistuntokaudella 2026 eduskunnalle annettavat hallituksen esitykset (alustavat tiedot)	40
Valtioneuvoston selonteot.....	60

Syysistuntokaudella 2025 eduskunnalle annettavat hallituksen esitykset

Syyskuu 2025 – tammikuu 2026

Valtioneuvoston kanslia

Viikko (arvio)

39 **HE laiksi valtioneuvoston jäsenille maksettavista palkkioista ja korvauksista annetun lain 1 §:n väliaikaisesta muuttamisesta**

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valtioneuvoston jäsenille maksettavista palkkioista ja korvauksista annettua lakia väliaikaisesti siten, että valtioneuvoston jäsenille tehtävänsä hoitamisesta maksettavaa palkkiota alennetaan viidellä prosentilla.

Valtioneuvoston kanslia, pääministeri Orpo

41 **HE valtioneuvostosta annetun lain muuttamisesta**

Muutetaan valtioneuvostosta annettua lakia siten, että siihen lisätään sääntelyä, joka koskee lainsäädännön arviointineuvostoa, hallitusten arkistoihin kuuluvia asiakirjoja sekä tehtävään määrittämismenettelyä valtioneuvostossa ja sen ministeriöissä.

Valtioneuvoston kanslia, pääministeri Orpo

41 **HE laiksi arvonimiverolain 2 §:n muuttamisesta**

Esityksessä ehdotetaan, että arvonimiverolain 2 §:n veroasteikkoa korotetaan 35 prosenttia vuosien 2002–2025 kustannuskehityksen huomioon ottamiseksi. Veroasteikon alimmissa arvonimiryhmissä korotus olisi kuitenkin suurempi, jotta vero kattaisi myös näissä ryhmissä arvonimihakemusten käsittelykulut. Alemman veroasteikon luetteloa julkisyhteisöistä täydennettäisiin lisäämällä siihen muun muassa hyvinvointialueet.

Valtioneuvoston kanslia, pääministeri Orpo

Ulkoministeriö

Viikko (arvio)

36 **HE Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Chilen välisen laajennetun puitesopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi**

Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Chilen välisen assosiaatiosopimuksen modernisointi. Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Chilen tasavallan välillä allekirjoitetun laajennetun puitesopimuksen sekä lain, jolla saatetaan voimaan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset. Sopimus on luonteeltaan sekasopimus, joka sisältää sekä unionin että jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvia määräyksiä. Sopimus korvaa voimaantullessaan osapuolten välillä aiemmin tehdyt assosiaatiosopimuksen ja väliaikaisen kauppasopimuksen.

Ulkoministeriö, ulkoministeri Valtonen

43 **HE virallisten työntekijöiden huollettavien ansiotyöstä Amerikan yhdysvaltojen kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi ja**

ulkomaalaislain 81 a ja 81 b § muuttamisesta

Sopimuksen on tarkoitus mahdollistaa vastavuoroisesti osapuolten virallisiin tehtäviin toistensa alueella määrättyjen virallisten työntekijöiden huollettavien työskentely ilman diplomaattistatuksesta, immunitetista ja oleskeluun liittyvistä erioikeuksista ja vapauksista luopumista. Virallisilla työntekijöillä tarkoitetaan sopimuksen mukaan yhtäältä diplomaattisten tai konsuliedustustojen henkilöstöä sekä kansainvälisessä järjestössä toimivan edustuston henkilöstöä sekä toisaalta muuta sellaista henkilöstöä, jotka toimivat sellaisissa virallisissa tehtävissä, joissa heihin sovelletaan Naton henkilöstön tai joukkojen asemaa koskevia sopimuksia.

Ulkoministeriö, ulkoministeri Valtonen

47

HE laiksi Finnfund Oy -nimisestä osakeyhtiöstä

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki Finnfund Oy -nimisestä osakeyhtiöstä. Samalla Teollisen yhteistyön rahasto Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annettu laki ehdotetaan kumottavaksi. Esityksessä ehdotetaan, että Teollisen yhteistyön rahasto Oy:n nimi muutettaisiin Finnfund Oy:ksi. Uudessa laissa säädettäisiin Finnfund Oy:n tehtävistä ja eräiden julkisten hallintotehtävien siirrosta Finnfundille. Nämä koskisivat valtionavustuksen myöntämistä, valtionavustuksiin liittyviä muita tukitehtäviä ja korkotukiluottolakiin liittyviä julkisia hallintotehtäviä. Lisäksi säädettäisiin tietojenvaihdosta ja eräistä muista teknisemmistä säännöksistä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026.

Ulkoministeriö, ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Tavio

49

HE diplomaattisen edustuston, konsuliedustuston tai kansainvälisissä järjestöissä toimivan edustuston työntekijän perheenjäsenen ansiotyön tekemisestä Uruguayn kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

Hallituksen esitys koskee diplomaattisen edustuston, konsuliedustuston tai kansainvälisissä hallitustenvälisissä järjestöissä toimivien edustuston työntekijöiden perheenjäsenen ansiotyön tekemisestä tehdyn Suomen tasavallan hallituksen ja Uruguayn hallituksen välisen sopimuksen hyväksymistä ja voimaansaattamista.

Ulkoministeriö, ulkoministeri Valtonen

50

HE laiksi kehittyviin maihin myönnettävistä tuetuista investointiluotoista

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi muutoksia kehitysmaihin myönnettävistä korkotukiluottolaista annettuun lakiin. Lakia esitetään muutettavaksi siten, että kehittyvän maan hallitukselle myönnettävän avustusmuotoisen tuen myöntämisen perusteet määriteltäisiin täsmällisemmin laissa. Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi lain säännöksiä luoton myöntävästä tahosta. Samalla lakiin esitetään eräitä teknisiä muutoksia. Lakimuutosten on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2026.

Ulkoministeriö, ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Tavio

50

HE eräiden Suomen ja Norjan välisen valtakunnanrajan vuonna 2025 suoritetussa rajankäynnissä todettujen rajalinjan muutosten hyväksymisestä

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta antaisi suostumuksensa Suomen ja Norjan

välisen valtakunnanrajan vuonna 2025 suoritettussa rajankäynnissä todettujen rajalinjan muutosten hyväksymiselle.

Ulkoministeriö, ulkoministeri Valtonen

Oikeusministeriö

Viikko (arvio)

- 37 **HE oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta**
Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia (808/2019) ja oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annettua lakia (381/2007). Ehdotetuilla muutoksilla selvennettäisiin, sujuvoitettaisiin ja lisättäisiin etäyhteyksien käyttömahdollisuuksia oikeudenkäynneissä hallintoasioissa, kun asia käsitellään pelkästään kirjallisessa menettelyssä tai jos asiassa järjestetään myös suullinen valmistelu tai suullinen käsittely. Esityksen tavoitteena on lisätä oikeudenkäyntien toteuttamisen joustavuutta hallintotuomioistuimissa lisäämällä mahdollisuuksia etäyhteyksien käyttämiseen.
Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri
- 37 **HE laiksi kuurojen ja viittomakielisten totuus- ja sovintoprosessin toteuttamisesta**
Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi kuurojen ja viittomakielisten totuus- ja sovintoprosessin sihteeristön tehtävistä ja tietojen keräämiseen, käyttöön ja arkistointiin liittyvistä kysymyksistä siltä osin kuin se on tarpeen prosessin toteuttamiseksi.
Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri
- 38 **HE pienten riita-asioiden menettelystä**
Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi pienten riita-asioiden menettelystä. Käräjäoikeudessa noudatettavassa menettelyssä käsiteltäisiin asuinhuoneiston vuokraa koskevia riita-asioita. Menettelyä olisi yksinkertaistettu ja asianosaisen oikeudenkäyntikuluriski olisi matala.
Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri
- 39 **HE laiksi Ahvenanmaan itsehallintolain muuttamisesta**
Ahvenanmaan itsehallintolain muutos, joka johtuu pääasiassa sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksesta (hyvinvointialueet). Työryhmän ehdotuksessa hallituksen esitykseksi huomioidaan eräät perustuslakivaliokunnan kannanotot (PeVL 18/2021 vp ja 72/2022 vp). Muutoslain voimaantulo edellyttää Ahvenanmaan maakuntapäivien hyväksyntää.
Oikeusministeriö, kunta- ja alueministeri Ikonen
- 39 **HE laiksi kuluttajansuojalain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi laeiksi (kuluttajaluottodirektiivin ja rahoituspalvelujen etämyyntidirektiivin täytäntöönpano)**

Täytäntöönpannaan uusi kuluttajaluottodirektiivi ((EU) 2023/2225) ja uusi rahoituspalvelujen etämyyntiä koskeva direktiivi ((EU) 2023/2673) sekä valmistellaan tarvittavat muutokset sopimusoikeudellisia seuraamuksia koskevaan kuluttajaluottosäätelyyn.

Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri

41 **HE yrityksen saneerauksesta annetun lain muuttamisesta (velkakonversio yrityssaneerauksessa)**

Esityksessä ehdotetuilla muutoksilla otetaan käyttöön velkakonversio yrityssaneerauksessa. Tavoitteena on parantaa taloudellisissa vaikeuksissa olevien yritysten saneerausmahdollisuuksia ja edistää erityisesti kansainvälisillä markkinoilla joukkolainoja liikkeen laskevien suomalaisten yritysten kilpailukykyä sijoituskohteena.

Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri

43 **HE laeiksi eurooppalaisista esittämismääräyksistä ja eurooppalaisista säilyttämismääräyksistä sähköisten todisteiden hankkimiseksi rikosoikeudellisissa menettelyissä ja rikosoikeudellisten menettelyjen perusteella annettujen vapaudenmenetyksen käsittävien rangaistusten täytäntöönpanoa varten Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä**

E-evidence-asetuksen edellyttämä täydentävä kansallinen lainsäädäntö ja e-evidence-direktiivin edellyttämä kansallista täytäntöönpanoa koskeva lainsäädäntö.

Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri

44 **HE rikoslain terrorismirikoksia koskevien säännösten uudistamiseksi ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi**

Uudistetaan rikoslain 34 a luvun terrorismirikoksia koskevat säännökset. Lainsäädäntö uudistetaan niin, että rangaistussäännökset muodostavat mahdollisimman selkeän ja johdonmukaisen kokonaisuuden. Lainsäädäntömuutoksilla edistetään rangaistussäännösten riittävää kattavuutta. Terrorististen rikosten rangaistusasteikkoja muutetaan niin, että asteikot mahdollistavat nykyistä ankarampien rangaistusten tuomitsemisen. Rangaistussäännösten laajat perustelut edistävät sääntelyn sovellettavuutta ja käyttökelpoisuutta. Rikoksella edistettävän toisen terroristisen rikoksen ei tarvitse enää olla yksilöitävissä rikoksen (rikosnimikkeen) tarkkuudella. Lakien on tarkoitus tulla voimaan vuonna 2026.

Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri

46 **HE laiksi rikoslain 2 a luvun muuttamisesta (minimipäiväsakon korotus)**

Minimipäiväsakon rahamäärää korotetaan kuudesta eurosta kymmeneen euroon. Säännös päiväsakon vähimmästä rahamäärästä siirretään päiväsakon rahamäärästä annettusta asetuksesta rikoslain 2 a lukuun. Tarkistetaan päiväsakon määräytymiseen vaikuttavat lakiviittaukset.

Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri

- 47 **HE laiksi julkiseen keskusteluun osallistuvien suojelemisesta rajat ylittävissä riita-asioissa**
Hallituksen esityksellä täytettäisiin SLAPP-direktiivissä (EU) 2024/1069 asetetut velvoitteet.
Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri
- 49 **HE syyteneuvottelun käyttöalan laajentamisesta**
Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi syyteneuvottelua koskevaa lainsäädäntöä menettelyn käyttöalan laajentamiseksi.
Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri
- 49 **HE Oikeuspalveluvirastosta annetun lain ja Rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta annetun lain muuttamisesta**
Lakeja muutetaan siten, että vastuu rikos- ja riita-asioiden sovittelupalvelujen järjestämisestä siirretään STM:n hallinnonalaan kuuluvalta Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselta oikeusministeriön hallinnonalalle Oikeuspalveluvirastoon vuoden 2027 alusta lukien.
Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri
- 50 **HE esitutkintalain, oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain ja muiden tarvittavien lakien muuttamisesta**
Ensimmäinen vaihe käsittäisi alustavan arvion mukaan mm. seuraavat toimenpiteet: viranomaisharkinta rikosilmoituksen kirjaamisessa, esitutinnan lopettamista koskevan säännöksen tarkastelu, perusteluvelvollisuuden keventäminen, poissaolokäsittelyn ja kirjallisen menettelyn laajentaminen.
Toinen vaihe käsittäisi alustavan arvion mukaan mm. seuraavat toimenpiteet: esitutkintaa sujuvoittavat toimet, preklusio ja siihen rinnastuvat keinot sekä asianomistajan tai todistajan ennakkollinen kuuleminen tuomioistuimessa.
Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri
- 50 **HE laiksi asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain muuttamisesta**
Tehdään asuinhuoneiston vuokrauksesta annettuun lakiin (AHVL) tarvittavat muutokset ja selkeytykset lain saattamiseksi ajan tasalle.
Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri
- 3/2026 **HE suullisen todistelun tallentamista ja vastaanottamista yleisissä tuomioistuimissa koskevan uudistuksen voimaannpanosta**
Esityksessä ehdotetaan lakia, jolla suullisen todistelun tallentamista ja vastaanottamista yleisissä tuomioistuimissa koskeva uudistus saatettaisiin voimaan.
Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri
- 3/2026 **HE Rikosseuraamuslaitoksesta annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta**
Hankkeessa valmistellaan oikeusministeriön toimialaan kuuluvat säädösmuutokset, jotka koskevat hallitusohjelmakirjauksia tietojen vaihtamisen sujuvoittamisesta

vankiltaturvallisuuden parantamisessa sekä työperäisen hyväksikäytön ja ihmiskaupan ehkäisemisessä. Tiedonvaihtoa koskevien säännösten osalta hankkeessa tarkastellaan muutostarpeita erityisesti henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksesta annetun lain, vankeuslain ja ulosottokaaren osalta. Lisäksi hankkeessa voidaan valmistella tarpeellisin osin tiedonvaihdon sujuvoittamista koskevia säädösmuutoksia myös muihin lakeihin.

Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri

4/2026 **HE nuorisorangaistussääntelyn kehittämiseksi**

Sääntelyä kehitetään siten, että nuorisorangaistuksen käyttö lisääntyisi ja teon vakavuus korostuisi nykyistä paremmin.

Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri

5/2026 **HE hallintotuomioistuinten kokoonpanoja koskevan lainsäädännön uudistamiseksi**

Esityksessä ehdotetaan korkeimman hallinto-oikeuden, hallinto-oikeuksien (ml. Ahvenanmaan hallintotuomioistuin) ja vakuutus oikeuden päätösvaltaisia kokoonpanoja koskevan sääntelyn uudistamista.

Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri

5/2026 **HE sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain muuttamisesta (sakkomennettelyn kokonaistarkastelu)**

Hallitusohjelmakirjauksen mukaisesti hallitus toteuttaa sakkomenettelyn kokonaistarkastelun ja uudistuksen. Menettelyä yksinkertaistetaan ja soveltamisalaa laajennetaan.

Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri

5/2026 **HE varmuusvankeuden käyttöönotosta**

Ehdotettavan lainsäädännön tarkoituksena on, että kaikkein vaarallisimpien vankien kohdalla vankeutta voidaan jatkaa niin pitkään kuin heidän arvioidaan olevan edelleen vaarallisia. Samalla lisätään väkivaltariskiarvion painoarvoa elinkautisvankien vapauttamismenettelyssä.

Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri

5/2026 **HE laiksi vesilain muuttamisesta**

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vesilakia. Vesilakiin ehdotetaan sisällytettäväksi säännökset uuden kalatalousvelvoitteen määräämisestä sellaisen vesivoimalaitoksen lupaan, johon sellaista ei sisälly.

Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri

Sisäministeriö

Viikko (arvio)

37 **HE laeiksi henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain, henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa annetun lain, ulkomaalaislain**

131 §:n sekä poliisilain 2 luvun 1 §:n muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annettua lakia. Lain säännöksiä erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien tietojen käyttämisestä muutettaisiin siten, että poliisin rekisterissä olevia biometrisia tietoja olisi mahdollista käyttää nykyistä laajemmin myös muuhun kuin niiden alkuperäiseen käsittelytarkoitukseen. Esityksessä voidaan ehdottaa myös muita välttämättömiä muutoksia biometristen tietojen käsittelyä koskevaan lainsäädäntöön. Tavoitteena on, että sääntely mahdollistaisi biometristen tietojen käsittelyn välttämättömässä laajuudessa ottaen huomioon perus- ja ihmisoikeudet sekä yleislainsäädännössä tietojen käsittelylle asetetut edellytykset
Sisäministeriö, sisäministeri Rantanen

39 HE laiksi kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Hankkeessa valmistellaan muutokset kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta (746/2011) annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (466/2024) voimaantulosäännöksen muuttamisesta.

Sisäministeriö, sisäministeri Rantanen

44 HE ampumaratojen toiminnan turvaamiseksi ja uusien ampumaratojen perustamisen edistämiseksi

Hallitusohjelmaan kirjatun tavoitteen mukaisesti turvataan Suomen ampumaratojen toiminta ja edistetään uusien ampumaratojen perustamista. Hankkeessa tarkastellaan keinoja ampumaratojen toiminnan turvaamiseksi ja valmistellaan tarvittavat lainsäädäntömuutokset ampumaratalakiin (763/2015) ja ympäristönsuojelulainsäädäntöön.

Sisäministeriö, sisäministeri Rantanen

44 HE ampuma-aselain muuttamisesta

Esityksellä saatettaisiin kansallisesti voimaan EU:n asedirektiivin nojalla annetun täytäntöönpanodirektiivin ampuma-aseiden merkintöjä koskevat määräykset. Lisäksi esityksellä ehdotetaan muutettavaksi muun muassa deaktivoituja ampuma-aseita, aseiden muuntamista sekä ampuma-aselaissa säädettyjen hyväksyntöjen peruuttamista koskevaa sääntelyä.

Sisäministeriö, sisäministeri Rantanen

46 HE poliisin tiedonvaihtoa koskevan sääntelyn muuttamiseksi

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi poliisilain 4 ja 7 luvun ja poliisin henkilötietolain 3 ja 4 luvun kansallista tiedonvaihtoa koskevia säännöksiä. Tavoitteena on, että poliisilain ja poliisin henkilötietolain sääntely mahdollistaa tehokkaan ja toimivan tiedonvaihdon ottaen samalla huomioon yleislainsäädännön sekä perus- ja ihmisoikeuksien asettamat vaatimukset. Samassa yhteydessä valmistellaan muut ehdottoman välttämättömät ehdotukset hankkeeseen liittyvän lainsäädännön muutoksiksi.

Sisäministeriö, sisäministeri Rantanen

- 50 **HE poliisin rikostiedustelua koskevaksi lainsäädännöksi ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi**
 Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi poliisilakia siten, että luodaan Poliisihallituksen alaiselle poliisille rikostiedustelusäännökset, jotka mahdollistaisivat tiedonhankintakeinojen käytön nykyistä varhaisemmassa vaiheessa uhkaperusteisesti eli ilman edellytystä konkreettisesta ja yksilöidystä rikosepäilystä. Poliisilain 5 luvun eräitä säännöksiä tarkastellaan mm. perusterikosten osalta. Poliisilakiin lisätään säännökset, jotka mahdollistavat teknisen valvonnan tietoverkkojen avoimissa lähteissä. Rikostiedustelusääntelyllä pyritään tehostamaan vakavan rikollisuuden torjuntaa ottaen samalla huomioon perus- ja ihmisoikeudet.
Sisäministeriö, sisäministeri Rantanen
- 51 **HE laiksi kansalaisuuslain muuttamisesta (kansalaisuuskoee)**
 Esityksessä ehdotetaan, että kansalaistamisen edellytyksiin lisättäisiin kansalaisuuskokeen suorittaminen.
 Esitys annetaan eduskunnalle täydentävän talousarvioesityksen yhteydessä.
Sisäministeriö, sisäministeri Rantanen
- 51 **HE laiksi poliisilain 5 a luvun muuttamiseksi ja eräiksi muiksi laeiksi**
 Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi poliisilain 5 a lukua, lakia tietoliikennetiedustelusta siviilitiedustelussa ja eräitä muita lakeja. Siviilitiedustelua koskevia toimivaltuus-säännöksiä tarkistettaisiin. Suojelupoliisille ehdotetaan uusina toimivaltuuksina tietojärjestelmätiedustelu -toimivaltuutta ja oikeutta puuttua kansallista turvallisuutta vakavasti vaarantavan laitteen tai tietojärjestelmän toimintaan. Lisäksi Rajavartiolaitokselle mahdollistettaisiin suojelupoliisin avustaminen. Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetua lakia ehdotetaan tarkistettavaksi valtion turvallisuuden takia salassa pidettävien tietojen salassapitoaika koskevilta osin.
Sisäministeriö, sisäministeri Rantanen
- 5/2026 **HE laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta (maasta poistaminen)**
 Hankkeessa selvitetään maasta poistamista koskevien säännösten kehittämistarpeita ja arvioidaan mahdollisuutta yhdenmukaistaa käännättämistä ja maasta karkottamista koskevaa sääntelyä. Hankkeessa valmistellaan selvitystyössä esiin nousevat, ulkomaalaislain 9, 10 ja 13 lukuihin tarvittavat säännösmuutokset. Lisäksi valmistellaan lakimuutos koskien ennakkollista maahantulokieltoa kansallisen turvallisuuden perusteella.
Sisäministeriö, sisäministeri Rantanen
- 5/2026 **HE passilain muuttamisesta (passin voimassaoloajan muuttaminen)**
 HE passilain ja muun lainsäädännön muuttamiseksi siten, että Suomen passin enimmäisvoimassaoloaika on 10 vuotta. Poikkeukset voimassaolon pääsäännöstä rajataan vain erityisen painaviin ja perusteltuihin syihin. Samalla arvioidaan henkilökortin enimmäisvoimassaoloajan muuttamista 10 vuoteen ja tarvittaessa valmistellaan HE henkilökorttilain ja muun lainsäädännön muuttamiseksi. Arvioidaan passin ja henkilökortin

voimassaolon muuttamiseen liittyvät turvallisuustekijät ja niistä johtuvat mahdolliset uudet toiminnallisuudet. Lisäksi valmistellaan muut mahdolliset välttämättömät säädösmuutosehdotukset.

Sisäministeriö, sisäministeri Rantanen

Puolustusministeriö

Viikko (arvio)

45 HE laiksi sotilastiedustelusta annetun lain muuttamisesta

Arvioidaan sotilastiedustelusta annetun lain säännösten sekä muiden liitännäisten säädösten muutostarpeet suhteessa voimassa olevaan lainsäädäntöön ja nykyisen toimintaympäristön vaatimuksiin sekä valmistellaan arvion pohjalta ehdotukset lainsäädäntömuutoksiksi.

Puolustusministeriö, puolustusministeri Häkkänen

Valtiovarainministeriö

Viikko (arvio)

36 HE laeiksi valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittamisen perusteista annetun lain muuttamisesta ja julkisen hallinnon yhteispalvelusta annetun lain 10 a §:n 3 momentin kumoamisesta (valtion yhteinen asiakaspalvelutoiminta)

Esityksessä ehdotetaan valtion yhteistä asiakaspalvelutoimintaa koskevaa sääntelyä, joka sijoitettaisiin lakiin valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittamisen perusteista (palvelulaki). Julkisen hallinnon yhteispalvelusta annetusta laista kumottaisiin momentti, jossa säädetään yhteispalvelun neuvottelukunnasta. Lupa- ja valvontavirastolle säädettäisiin laaja kuulemisvelvoite sen hoitaessa valtion yhteisen asiakaspalvelutoiminnan kehittämis- ja koordinaatiotehtävää.

Valtiovarainministeriö, kunta- ja alueministeri Ikonen

37 HE laiksi raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla ja eräiden lakien muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan täytäntöönpantavaksi hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla annetun direktiivin (virka-apudirektiivin) muutos. Muutos laajentaa EU-maiden välisen automaattisen tietojenvaihdon kryptovarapalvelun tarjoajien ilmoittamiin tietoihin. Esitykseen sisältyy myös ehdotus lainsäädäntömuutoksista kryptovaratietojen vaihdon mahdollistamiseksi myös muiden kuin EU-maiden kanssa OECD:n kryptovarojen raportointikehyksen mukaisesti. Esityksessä täytäntöönpantavaksi ehdotettava direktiivimuutos sisältää lisäksi muutoksia finanssilitietojen vaihtoa ja muuta hallinnollista yhteistyötä koskeviin nykyisiin säännöksiin.

Valtiovarainministeriö, valtiovarainministeri Purra

- 37 **HE laiksi valmisteverotuslain muuttamisesta (itsekriminointisuoja)**
Lakiin lisättäisiin säännös, jonka nojalla verovelvolliselta saatua, valmisteverotukseen liittyvää ilmoitustietoa ei saisi hyödyntää muun kuin verotukseen liittyvän rikoksen tutkimisessa, syytteeseen panossa tai tuomitsemisessa. Verotukseen liittyvän ilmoitusvelvollisuuden täyttäminen ei siten enää voisi johtaa siihen, että henkilö samalla asettaa itsensä syytteen vaaraan muusta rikoksesta, kuten salakuljetuksesta. Laki tulisi voimaan vuoden 2026 alusta.
Valtiovarainministeriö, valtiovarainministeri Purra
- 38 **HE hyvinvointialue- ja maakuntajakolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi**
Hyvinvointialue- ja maakuntajakolain nimike ehdotetaan muutettavaksi hyvinvointialuejakolaiksi. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi maakuntajakolaki. Hyvinvointialuejakolaissa ei enää säädettäisi maakuntajaosta eikä maakuntajaon muuttumisesta hyvinvointialuejaon muutosten seurauksena. Lakiin lisättäisiin taloudellista selvitystä hyvinvointialueen jakoa koskeva sääntely. Lakiin tehtäisiin myös eräitä muita muutoksia. Uudessa maakuntajakolaissa säädettäisiin maakuntajaon perusteista ja sen muuttamisen edellytyksistä, vireillepanosta ja valmistelusta.
Lisäksi täsmennettäisiin hyvinvointialuelain valtuustoryhmän tukemista ja luottamushenkilöiden palkkioita ja korvauksia koskevaa sääntelyä.
Valtiovarainministeriö, kunta- ja alueministeri Ikonen
- 39 **HE laeiksi virvoitusjuomaverosta annetun lain ja alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta sekä virvoitusjuomaverosta annetun lain muuttamisesta annetun lain kumoamisesta**
Esityksen tavoitteena on tehdä virvoitusjuomaverosta annettuun lakiin Euroopan komission valtioneuvoston hyväksynnän edellyttämät muutokset, jotta kevään 2023 virvoitusjuomaveron uudistus voidaan saattaa voimaan. Lisäksi virvoitusjuomaveroa korotettaisiin hallituksen vuosina 2023–2025 tekemien päätösten mukaisesti.
Valtiovarainministeriö, valtiovarainministeri Purra
- 39 **HE laiksi kaivosmineraaliverolain muuttamisesta**
Kaivosmineraaliveroa korotetaan hallitusohjelmassa sekä kevään 2024 ja kevään 2025 kehysriihessä päätetyn mukaisesti yhteensä 70 miljoonalla eurolla. Voimaan 1.1.2026.
Valtiovarainministeriö, valtiovarainministeri Purra
- 39 **HE laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi verolaeiksi**
Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta ja muista tuloveroperusteista. Esitys sisältää lisäksi ehdotuksen lahjoitusvähennyksen laajentamiseksi lahjoituksiin nuoriso-, kulttuuri-, liikunta-, urheilu- ja tietyt ehdot täyttävälle lapsijärjestöille. Lisäksi tuloverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että työnantajan työntekijän puolesta suorittamista neuvonta- ja oikeudenkäyntikuluista ei muodostu työntekijälle veronalaista etuutta, jos työntekijän teko tai laiminlyönti on tapahtunut osana

työtehtävien suorittamista.

Valtiovarainministeriö, valtiovarainministeri Purra

39 **HE sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koske-
vaksi lainsäädännöksi**

Esityksen tavoitteena on, että viranomaisen tiedoksiannot lähetettäisiin ensisijaisesti sähköisesti niille hallinnon asiakkaille, joille se on mahdollista. Jatkossa julkisen hallinnon digitaaliset palvelut olisivat hallinnon asiakkaille ensisijainen tapa asiointiin. Esityksellä tavoitellaan kansalaisten sujuvampaa ja paikkariippumatonta asiointia ja lisäksi tehokkaampia viranomaismenettelyitä ja parempaa tuottavuutta.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026.

Valtiovarainministeriö, kunta- ja alueministeri Ikonen

39 **HE vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annetun lain ja sijoitusrahastolain sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta**

Hankkeen tavoitteena on tehdä kansalliseen lainsäädäntöön tarvittavat muutokset vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun direktiivin ja sijoitusrahastodirektiivin muutosten johdosta. Hankkeessa valmistellaan hallituksen esitys vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain ja sijoitusrahastolain sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta.

Valtiovarainministeriö, elinkeinoministeri Puisto

39 **HE korkovähennysrajoitusta koskevan sääntelyn muuttamisesta**

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain korkovähennysrajoitussäännöstä siten, että yhteisö saisi eräin edellytyksin vähentää muutoin vähennyskeltottomia nettokorkomenoja, mikäli ne kertyvät lainoista, joilla rahoitetaan huoltovarmuuskriittisiä pitkän aikavälin infrastruktuurihankkeita. Ehdotus perustuisi veron kiertämisen estämistä koskevan direktiivin ((EU) 2016/1164) poikkeukseen. Asiaan liittyvän EU-oikeudellisen tulkinnanvaraisuuden vuoksi ehdotetusta muutoksesta on tarkoitus käydä keskustelua komission valtiontukiosaston kanssa samanaikaisesti hallituksen esitysluonnoksen lausuntokierroksen aikana.

Valtiovarainministeriö, valtiovarainministeri Purra

39 **HE laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta (kaivosten sähköverotuen poistaminen)**

Lakia muutettaisiin siten, että kaivostoiminnassa ja konesaleissa käytettävän sähkön vero siirrettäisiin alemmasta sähköveroluokasta II yleiseen sähköveroluokkaan I, jonka vero on 2,24 senttiä kilowattitunnilta. Alemman sähköveroluokan vero on 0,05 senttiä kilowattitunnilta, joten ehdotetut muutokset nostaisivat kaivostoiminnassa ja konesaleissa käytettävän sähkön veroa 2,19 senttiä kilowattitunnilta. Ehdotetut muutokset lisäisivät valtion sähköverotuloja 58 miljoonalla eurolla vuoden 2026 tasolla, josta kaivosten osuus olisi 11 miljoonaa euroa ja konesalien 47 miljoonaa euroa.

Valtiovarainministeriö, valtiovarainministeri Purra

- 39 **HE laeiksi arvonlisäverolain 85 §:n ja Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain 18 b §:n muuttamisesta**
Toteutetaan alennettua verokantaa koskevat arvonlisäverolain muutokset. Nykyinen 14 %:n alennettu arvonlisäverokanta alennetaan 13,5 %:iin. Muutoksen on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2026 alusta lukien.
Valtiovarainministeriö, valtiovarainministeri Purra
- 39 **HE laeiksi perintö- ja lahjaverolain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta**
Tarkoitus on toteuttaa perintö- ja lahjaverotuksen muutokset, joilla perintöjen ja lahjojen verovapaita määriä korotetaan, perintöveron maksuajalta maksettavaa korkoa alennetaan ja alaikäisen perillisen sukupolvenvaihdoshuojennus mahdollistetaan.
Valtiovarainministeriö, valtiovarainministeri Purra
- 39 **HE laiksi valtion eläkerahastosta annetun lain muuttamisesta**
Esityksessä ehdotetaan valtion eläkerahastosta annettua lakia muutettavaksi siten, että rahastosta valtion talousarvioon vuosittain siirrettävää määrää lisättäisiin nykyisestä 1,2 prosenttiyksiköllä vuosittain vuodesta 2026 alkaen. Esityksessä ehdotetaan, että vuoden 2026 siirto olisi 44,2 %, vuoden 2027 siirto olisi 45,2 % ja vuoden 2028 siirto olisi 46,2 % vuotuisesta eläkemenosta. Valtion talousarvioon vuosittain siirrettävä määrä olisi vuodesta 2028 eteenpäin 46,2 %. Lisäksi ehdotetaan 18,7 %:n kertasiirtoa vuodelle 2027, jonka seurauksena vuoden 2027 talousarvioon tehtävä siirto olisi edellä mainittu 1,2 prosenttiyksikön siirto huomioiden kokonaisuudessaan 63,9 % eläkemenosta.
Valtiovarainministeriö, elinkeinoministeri Puisto
- 39 **HE kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta**
Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentista sekä valtionosuuteen tehtävistä määräaikaista vähennyksistä ja lisäyksistä säädetään vuosittain muuttamalla kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia (618/2021).
Valtiovarainministeriö, kunta- ja alueministeri Ikonen
- 39 **HE laeiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain ja varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain muuttamisesta**
Osinkoverotuksen minimointiin tähtäävien osakevaihtojärjestelyjen epätarkoituksenmukainen hyödyntäminen verotuksessa estetään. Ulotetaan Suomen osakevaihtosäännökset koskemaan ETA-alueen ulkopuolisia maita. Tarkastellaan osakevaihdossa maksetun rahavastikkeen määräytymistä ja tehdään tarpeelliset muutokset.
Valtiovarainministeriö, valtiovarainministeri Purra
- 39 **HE laiksi alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain 4 §:n ja liitteen muuttamisesta**
Viinin ja niin sanottujen muiden käymisteitse valmistettujen alkoholijuomien valmisteveroa korotettaisiin. Lisäksi alkoholi- ja alkoholijuomaverot sidottaisiin kaikkien juomaryhmien osalta yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksiin toteutuneisiin muutoksiin.

39 **HE laeiksi tupakkaverosta annetun lain ja valmisteverotuslain 72 §:n muuttamisesta**

Sähkösavukeneiteiden ja savuttomien nikotiinituotteiden tupakkaveroa korotettaisiin keskimäärin 37 prosenttia. Myös vahvat, yli 20 milligrammaa nikotiinia millilitrassa sisältävät sähkösavukkeissa käytettävät nesteet tulisivat veronalaisiksi. Nikotiinittomien sähkösavukeneiteiden veronalaisuutta koskevaa sääntelyä täsmennettäisiin. Toisesta EU:n jäsenvaltiosta matkustajatuontina tuotavien nuuskan ja savuttomien nikotiinituotteiden tupakkaverottomuutta rajoitettaisiin määrällisesti.

Valtiovarainministeriö, valtiovarainministeri Purra

40 **HE laiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisesta (polttoaineveron alennus)**

Kevennetään hallitusohjelman mukaisesti polttoaineverotuksen hiilidioksidivero-komponenttia sadalla miljoonalla eurolla. Alennus tulisi voimaan kahdessa vaiheessa vuosien 2026 ja 2027 alusta.

Valtiovarainministeriö, valtiovarainministeri Purra

41 **HE merituulivoiman kiinteistö- ja tuloverotusta koskevaksi lainsäädännöksi**

Tavoitteena on hyödyntää YK:n merioikeusyleissopimuksen sallimissa rajoissa Suomelle kuuluva verotusoikeus Suomen talousvyöhykkeellä. Tavoitteena on myös, että merituulivoiman verotus Suomen talousvyöhykkeellä vastaisi merituulivoiman verotusta Suomen valtion alueella.

Kiinteistöverotuksen osalta tarkoitus on valmistella ehdotukset muutoksista, joilla kiinteistöverotuksen piiriin kuuluisivat Suomen talousvyöhykkeellä olevat rakennukset ja rakennelmat, sekä ehdotukset veroprosentista ja verotuoton jakautumisesta. Tuloverotuksen osalta tarkoitus on valmistella ehdotukset muutoksista, joilla varmistettaisiin Suomen verotusoikeus talousvyöhykkeellä harjoitettavasta toiminnasta.

Valtiovarainministeriö, valtiovarainministeri Purra

41 **HE laiksi julkisen talouden hoitamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi**

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki julkisen talouden hoitamisesta ja laki talouspolitiikan arviointineuvostosta. Lisäksi ehdotetaan kumottavaksi talous- ja rahaliiton vaudesta, yhteensovittamisesta sekä ohjauksesta ja hallinnasta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta sekä julkisen talouden monivuotisia kehyksiä koskevista vaatimuksista annettu laki sekä muutettavaksi valtiontalouden tarkastusvirastosta annettua lakia. Lait sisältävät EU:n uusien finanssipoliittisten sääntöjen täytäntöönpanoa koskevan kansallisen lainsäädännön.

Valtiovarainministeriö, valtiovarainministeri Purra

41 **HE laiksi tullilain muuttamisesta (sähköinen tiedoksianto)**

Muutetaan tullilain säännöksiä Tullin päätösten sähköisestä tiedoksi antamisesta.

Voimaantulo 1.1.2026.

Valtiovarainministeriö, valtiovarainministeri Purra

- 41 **HE sähköistä tiedoksiantoa Verohallinnossa koskevaksi lainsäädännöksi**
Verotuspäätösten ja muiden verotusta koskevien asiakirjojen sähköistä tiedoksiantoa laajennettaisiin siten, että Verohallinto voisi käyttää sähköistä tiedoksiantoa aina silloin, kun asiakas on käyttänyt Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua (OmaVero). Kysymyksessä olisivat Verohallintoa koskevat erityissäännökset, joilla täydennettäisiin valmisteilla olevaa sähköistä tiedoksiantoa koskevaa yleissääntelyä. Lakien on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2026.
Valtiovarainministeriö, valtiovarainministeri Purra
- 41 **HE laiksi verotusmenettelystä annetun lain 21 §:n muuttamisesta**
Verohallinnon suorittamaa vertailutietotarkastusta koskevaa sääntelyä täsmennettäisiin. Eesityksen tarkoituksena on mahdollistaa myös jatkossa Verohallinnon tietojen keruu vertailutietotarkastuksia varten tarpeellisessa laajuudessa EU:n ja kansallisen tietosuojasääntelyn henkilötietojen käsittelylle asettamien vaatimusten puitteissa. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026.
Valtiovarainministeriö, valtiovarainministeri Purra
- 41 **HE laiksi hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain muuttamisesta**
Eesityksen tavoitteena on toimeenpanna minimiverotuksen tietojenvaihtoa koskeva direktiivi (DAC9).
Valtiovarainministeriö, valtiovarainministeri Purra
- 41 **HE laeiksi digitaalisen alustatalouden toimijoiden tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain sekä verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta**
Eesityksessä ehdotetaan lakia muutettavaksi siten, että Suomeen raportoivien alustaope-raattoreiden velvollisuus ilmoittaa tietoja alustan välityksellä toteutetuista myynti- ja vuokraustapahtumista Verohallinnolle laajenisi. Eesityksen tavoitteena on, että Suomi voisi osallistua automaattiseen tietojenvaihtoon digitaalisten alustojen välityksellä toteutetuista myynti- ja vuokraustapahtumista saaduista tuloista OECD:n monenkeskisen sopimuksen mukaisesti. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2026 alusta.
Valtiovarainministeriö, valtiovarainministeri Purra
- 41 **HE laiksi minimiverolainsäädännön muuttamisesta**
Suurten konsernien vähimmäisverosta annetun lain (1308/2023) täydentäminen. Lainsäädännön tarkoituksena on täydentää minimiverolain säännöksiä siltä osin kuin niitä koskevien OECD:n täydentävien hallinnollisten tulkintaohjeiden (Administrative Guidance) voimaansaattaminen edellyttää kansallista lainsäädäntöä. Lisäksi lisätään

minimiverolakiin muun muassa mahdollisuus hakea ennakkoratkaisua Verohallinnolta.
Valtiovarainministeriö, valtiovarainministeri Purra

43 **HE Euroopan unionin listautumissäädöksen täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi**

Hankkeessa valmistellaan hallituksen esitys eduskunnalle, jossa tehdään tarvittavat muutokset kansalliseen lainsäädäntöön 23.10.2024 annetun EU Listing Act -sääntelykokonaisuuden täytäntöönpanon johdosta. EU Listing Act -sääntelykokonaisuuden täytäntöönpanon lisäksi samassa yhteydessä käsitellään muut esityksen yhteydessä aiemmin arvioitavaksi esitetyt mahdolliset muutokset kansalliseen lainsäädäntöön.

Valtiovarainministeriö, elinkeinoministeri Puisto

44 **HE kotikuntalaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi**

Ehdotetaan säädettäväksi uusi kotikuntalaki. Lailla kumottaisiin vuonna 1994 voimaan tullut kotikuntalaki. Uudessa laissa säädettäisiin Suomessa asuvien ihmisten kotikunnan ja siellä olevan asuinpaikan määräytymisestä nykyistä täsmällisemmin sekä tarkennettaisiin edellytyksiä, joiden perusteella ulkomaiden kansalaiset voivat saada Suomessa kotikunnan. Laissa olisi myös säännökset menettelystä, jonka mukaisesti ulkomaalaiselle tehty kotikuntamerkintä voitaisiin poistaa. Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annettua lakia sekä useita muita lakeja, joissa viitataan henkilön kotikuntaan.

Valtiovarainministeriö, kunta- ja alueministeri Ikonen

44 **HE kiinteistöverotuksen arvostamisuudistusta koskevaksi lainsäädännöksi**

Toteutetaan maapohjien ja rakennusten arvostamisperusteiden uudistamisen edellyttämät muutokset.

Valtiovarainministeriö, valtiovarainministeri Purra

45 **HE laeiksi tuloverolain, elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 4 ja 7 §:n ja kansainvälisen kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta annetun lain 4 ja 6 §:n muuttamisesta (tulon kohdistaminen kiinteälle toimipaikalle)**

Esityksessä ehdotetaan, että tuloverolakiin otettaisiin aikaisempaa tarkemmat säännökset tulon kohdistamisesta kiinteälle toimipaikalle. Elinkeinotulon verottamisesta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että laissa nimenomaisesti säädettäisiin sisäisten suoritusten huomioon ottamisesta. Kansainvälisen kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että tuloverolakiin ehdotetut säännökset otetaan huomioon myös sovellettaessa hyvitysmenetelmää.

Tavoitteena on, että Suomi voisi ottaa verosopimuksissaan käyttöön OECD:n vuoden 2010 malliverosopimuksen liiketuloartiklaa vastaavan liiketuloartiklan.

Valtiovarainministeriö, valtiovarainministeri Purra

46 **HE laiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain ja valmisteverotuslain 98 a §:n muuttamisesta (ammattidiesel)**

Lakiin lisättäisiin ammattitarkoitukseen käytetyn dieselpolttoaineen veronpalautusta

koskevat säännökset. Palautus lisäisi valtion menoja 80 miljoonalla eurolla vuositasolla. Laki tulisi voimaan vuoden 2027 alusta.

Valtiovarainministeriö, valtiovarainministeri Purra

46 **HE laiksi Tullin hallinnosta annetun lain muuttamisesta (Tullin hallintolain muutos)**

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Tullin hallinnosta annettua lakia. Tullin tehtäviin tai toimipaikkoihin ei ehdoteta muutoksia. Muutokset koskevat säännöksiä Tullin työjärjestyksestä, ratkaisuvallasta sekä alemman asteisista tarkemmista säännöksistä ja määräyksistä. Laista ehdotetaan kumottavaksi säännökset Tullin yksiköistä ja yksiköiden työjärjestyksistä. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset siitä, että Tulliin kuuluu osastoja ja osastoihin kuulumattomia toimintoja, sekä virkaan nimittämisestä ja palvelukseen ottamisesta sekä virkojen erityisistä kelpoisuusvaatimuksista. Tullin sisäisestä hallinnosta määrättäisiin jatkossa tarkemmin Tullin työjärjestyksessä.

Valtiovarainministeriö, valtiovarainministeri Purra

47 **HE laiksi valtion yhteisten tieto- ja viestintätekniisten palvelujen järjestämisestä annetun lain muuttamiseksi**

Lainsäädäntömuutosten tarkoituksena on täsmentää valtion yhteisten tieto- ja viestintätekniisten palvelujen tiedonhallinnan ohjausta, rekisterinpitovastuita ja palvelukeskuksen ja sen asiakkaiden tehtäviä ja vastuita yhteisten palvelujen tuottamisessa ja käytössä. Tarkoitus on myös päätöksenteon tehostamiseksi ja varautumismahdollisuuksien parantamiseksi mahdollistaa palvelukeskukselle tarkoituksenmukaisempi eri palvelussuhteiden käyttö. Lainsäädäntömuutosten tarkoituksena on entisestään parantaa valtion yhteisten tieto- ja viestintätekniisten palvelujen, laatua, turvallisuutta kustannustehokkuutta ja yhteentoimivuutta.

Valtiovarainministeriö, kunta- ja alueministeri Ikonen

47 **HE laeiksi verotusmenettelystä annetun lain sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta**

Verotusmenettelystä annettuun lakiin sekä eräisiin muihin verotusta koskeviin lakeihin lisättäisiin valtuutussäännös, jonka perusteella verotukseen liittyviä määräaikoja voitaisiin vakavassa häiriötilanteessa tilapäisesti pidentää valtioneuvoston asetuksella. Liittyy häiriö- ja kriisitilannesäätelyyn.

Valtiovarainministeriö, valtiovarainministeri Purra

48 **HE laeiksi Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta**

Harmaan talouden selvitysyksikön toimiala laajennettaisiin myös muussa kuin organisaatiohenkilöasemassa olevien luonnollisten henkilöiden toimintaan. Selvitysyksikkö voisi jatkossa laatia ilmiöselvityksiä harmaan talouden ilmiöistä liittyen kaikkien luonnollisten henkilöiden toimintaan sekä laatia velvoitteidenhoitoselvityksiä myös sellaisista luonnollisista henkilöistä, joilla ei ole kytkentöjä organisaatioihin asemansa tai omistustensa perusteella. Esityksen tavoitteena on parantaa viranomaisten välistä tietojenvaihtoa ja

selvitysyksikön toimintaedellytyksiä ja siten edistää harmaan talouden torjuntaa.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026.

Valtiovarainministeriö, valtiovarainministeri Purra

- 48 **HE ESG-luokitustoimintaa koskevaa asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi**
Hallituksen esityksellä tehtäisiin ESG-luokitustoimintaa koskevasta asetuksesta johtuvat tarvittavat muutokset lakiin Finanssivalvonnasta.
Valtiovarainministeriö, elinkeinoministeri Puisto
- 48 **HE laiksi hyvinvointialueesta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta (kohdennettu alijäämän kattamista koskevan määräajan jatkaminen)**
Esityksessä ehdotetaan täydennettäväksi hyvinvointialuelakia väliaikaisesti siten, että talouttaan täysimääräisesti tasapainottaville hyvinvointialueille, joille ei kerry uutta alijäämää vuodelta 2025, voidaan osana valtion ohjausta tarvittaessa myöntää mahdollisuus kattaa ennen vuotta 2025 syntyneet alijäämät viimeistään 2028.
Valtiovarainministeriö, kunta- ja alueministeri Ikonen
- 49 **HE asuntorahoitusta koskevan sääntelyn uudistamiseksi**
Hankkeessa valmistellaan hallituksen esitys laiksi luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Esityksellä muutettaisiin säännöksiä asuntoluoton enimmäistakaisinmaksuajasta, enimmäisluototussuhteesta ja asuntoyhteisöluottoja koskevista rajoituksista.
Valtiovarainministeriö, elinkeinoministeri Puisto
- 51 **HE kiinteistöinvestointien tarkistusmenettelyä koskevaksi lainsäädännöksi**
Tarkastellaan Euroopan unionin tuomioistuimen tuomion C-787/18 (Sögarð Fastigheter AB) vaikutuksia kiinteistöinvestointien tarkistusmenettelyyn Suomessa ja annetaan tätä koskeva hallituksen esitys arvonalisäverolain muuttamisesta.
Valtiovarainministeriö, valtiovarainministeri Purra
- 51 **HE luottolaitosdirektiivin täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi**
Esityksessä ehdotetaan muutoksia luottolaitoslakiin sekä Finanssivalvonnasta annettuun lakiin. Esityksen muutokset liittyvät hallinnollisiin seuraamuksiin, merkittävien omistus-osuuksien hankintaan ja luovutuksiin, luottolaitoksen hallintojärjestelmään, johdon luotettavuuden ja pätevyyden (fit and proper) arvioimiseen ja näiden vaatimusten valvontaan liittyen. Ehdotus sisältää uusia nykyistä täsmällisempiä säännöksiä kolmansien maiden luottolaitosten valvonnassa. Lisäksi ehdotus sisältää uusia säännöksiä kestävyysriskeistä, valvontaviranomaisen riippumattomuudesta sekä valvontaviranomaisen henkilöstöön ja johtoon sovellettavasta karenssista.
Valtiovarainministeriö, elinkeinoministeri Puisto
- 52 **HE laiksi tuloverolain 9 §:n muuttamisesta (ulkomaisten sijoittajien verotusmenettely)**
Muutetaan tuloverolakia siten, että rajoitetusti verovelvollisen sijoittajan ei tarvitse

säännönmukaisesti toimittaa Verohallinnolle kotipaikkatodistusta tai muuta selvitystä tuloverolain 9.5 ja 9.6 §:n soveltamisedellytysten todentamiseksi, vaan soveltaminen perustuisi ensisijaisesti rahaston antamaan ilmoitukseen sijoittajan asuinpaikasta verosopimusvaltiossa. Esitys perustuu pääministeri Petteri Orpon hallituksen puoliväliriihen kasvutoimiin.

Valtiovarainministeriö, valtiovarainministeri Purra

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Viikko (arvio)

39 HE arkistointilaksi ja laiksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi arkistointilaki, jolla kumottaisiin voimassa oleva arkistolaki. Keskeisenä tavoitteena on digitaalisen tiedonhallinnan muutosten huomioiminen julkishallinnon arkistoinnissa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö, tiede- ja kulttuuriministeri Talvitie

39 HE kielitutkintoja koskevan lainsäädännön muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutoksia lakiin yleisistä kielitutkinnoista (964/2004) ja lakiin julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta (424/2003). Muutoksilla mahdollistetaan kielitutkintojen digitalisointi ja tarkoituksenmukaistetaan tutkintoprosessia sekä kielitutkintorekistereitä koskevaa sääntelyä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö, opetusministeri Adlercreutz

39 HE ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Esityksellä ehdotetaan muutoksia ammatillisen koulutuksen tilauskoulutukseen. Pääministeri Orpon hallitusohjelman mukaisesti ammatillisen koulutuksen järjestäjille avataan mahdollisuus myydä tutkintoon johtavaa koulutusta markkinoilla kansalaisille vastaavalla tavalla kuin korkeakoulutuksessa. Tilauskoulutusopiskelijoiden asemaa parannetaan. Esityksessä ehdotetaan lukuvuosimaksuja kolmansien maiden kansalaisille toisen asteen koulutuksessa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö, opetusministeri Adlercreutz

39 HE perusopetuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi perusopetuslakiin säännökset perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetuksesta.

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslakiin säännökset uuden toiminnan rahoituksesta ja kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettuun lakiin tekninen maininta uudesta rahoituksesta.

Esityksessä ehdotetaan myös aamu- ja iltapäivätoiminnasta perittävien enimmäismaksujen määrää korotettavaksi, mikä kompensoisi kunnille aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuuteen tehtävää valtion rahoituksen leikkausta. Lisäksi maksut sidottaisiin indeksiin.

- 39 **HE laeiksi valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin annetun lain 2 §:n ja ortodoksisesta kirkosta annetun lain 119 §:n muuttamisesta (rahoituksen muutokset 2026–2027)**
Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin annettua lakia ja ortodoksisesta kirkosta annettua lakia. Muutokset koskisivat evankelis-luterilaisen kirkon hoitamiin yhteiskunnallisiin tehtäviin myönnettävän valtion rahoituksen ja ortodoksille kirkolle myönnettävän valtionavustuksen määrää. Vuosina 2026 ja 2027 evankelis-luterilaisen kirkon valtionrahoitusta vähennettäisiin vuosittain 9,8 miljoonalla eurolla ja ortodoksisen kirkon valtionavustusta 200 000 eurolla. Esitys toteuttaa pääministeri Orpon hallituksen tavoitteita vahvistaa julkista taloutta ja kääntää Suomen velkaantumiskehitys.
Opetus- ja kulttuuriministeriö, opetusministeri Adlercreutz
- 40 **HE laiksi valtakunnallisesta osaamistietovarannosta ja siihen liittyviksi laeiksi**
Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki valtakunnallisesta osaamistietovarannosta ja muutettavaksi valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annettua lakia. Ehdotus sisältää säännöksiä muun muassa palvelukokonaisuudesta vastaavien viranomaisten tehtävistä sekä digitaalisen palvelukokonaisuuden tietosuojasta. Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026.
Opetus- ja kulttuuriministeriö, opetusministeri Adlercreutz
- 45 **HE laiksi julkisuuslain 24 §:n muuttamisesta**
Viranomaisen toiminnan julkisuudesta annettuun lakiin esitetään lisättäväksi koulua tai varhaiskasvatuksen toimipaikkaa koskevat arviointiin liittyvät asiakirjat ja toimipaikkaa koskevat arviointitulokset salassa pidettäväksi, jos annetun tiedon julkisuus vaarantaisi Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen lakisääteisten tehtävien toteutumista tai arvioinnin toimintaperiaatteita. Esityksen tavoitteen on turvata Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen lakisääteisten tehtävien toteutuminen.
Opetus- ja kulttuuriministeriö, opetusministeri Adlercreutz
- 48 **HE laiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta (yhden opiskeluoikeuden säännös)**
Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yliopistolakia ja ammattikorkeakoululakia. Korkeakouluopiskelijalla voisi olla kerrallaan vain yksi saman tasoiseen tutkintoon johtava opiskeluoikeus. Jos opiskelija ottaa vastaan uuden opiskeluoikeuden, hän menettäisi voimassa olevat saman ja alemman tasoiset opiskeluoikeudet (ns. yhden opiskeluoikeuden säännös). Lakien on tarkoitus tulla voimaan 1.8.2026 ja niitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran otettaessa opiskelijoita 1.1.2027 alkavaan koulutukseen.
Opetus- ja kulttuuriministeriö, tiede- ja kulttuuriministeri Talvitie

- 51 **HE laiksi ammattikorkeakoululain ja opintotukilain muuttamisesta (kaksois-tutkintouudistus)**
Ammattikorkeakoululakia muutettaisiin siten, että ensihoitaja-, terveydenhoitaja- ja kätilökoulutusta toteutettaisiin kyseisiä koulutuksia koskevien ammattikorkeakoululakiin liittävien uusien säännösten nojalla. Sairaanhoidajakoulutuksen suorittaneen ei tarvitsisi jatkossa suorittaa kokonaista toista samantasoista tutkintoa.
Opintotukilakia muutettaisiin siten, että ensihoitaja-, kätilö- ja terveydenhoitajakoulutus olisivat opintotukeen ja opintolainahyvitykseen oikeuttavaa koulutusta.
Lisäksi ammattikorkeakoululakia täsmennettäisiin joiltain ammatillista opettajankoulutusta koskevilta osilta. Lakiin lisättäisiin ammatillista opettajankoulutusta koskeva ase-
tuksenantovaltuus.
Opetus- ja kulttuuriministeriö, tiede- ja kulttuuriministeri Talvitie

Maa- ja metsätalousministeriö

Viikko (arvio)

- 39 **HE laiksi metsätalouden määräaikaisesta kannustejärjestelmästä annetun lain muuttamisesta**
Metsätalouden kannustejärjestelmästä annettuun lakiin (71/2023) lisätään tulospereustien tukien ja/tai ympäristöllisten tarjouskilpailujen kokeilu.
Maa- ja metsätalousministeriö, maa- ja metsätalousministeri Essayah
- 43 **HE laeiksi luonnonvarakeskuksesta annetun lain sekä ruoka- ja luonnonvaratilastoista annetun lain muuttamisesta**
Esityksen tarkoituksena on muuttaa Luonnonvarakeskuksesta annettua lakia (561/2014) muun muassa päivittämällä riistatilastointia koskevaa sääntelyä. Esitykseen yhdistetään HE maatilojen kestävyuden tietoverkosta (MMM030:00/2023), joka itsenäisenä esityksenä poistetaan.
Maa- ja metsätalousministeriö, maa- ja metsätalousministeri Essayah
- 43 **HE laeiksi kunnan kiinteistöinsinööristä annetun lain ja kaupanvahvistajista annetun lain muuttamisesta**
Muutetaan kunnan kiinteistöinsinöörin kelpoisuusvaatimuksia ja kaupanvahvistajan yläikärajaa.
Maa- ja metsätalousministeriö, maa- ja metsätalousministeri Essayah
- 45 **HE laiksi poronhoitolain muuttamisesta**
Paliskunnille säädettäisiin velvollisuus laatia porolaidunten hoito- ja käyttösuunnitelmat. Tavoitteena on edistää laidunten kestäväää käyttöä pitkäjänteisesti ja poronhoitoalueen eri osiin parhaiten sopivilla tavoilla. Lakiin tehtäisiin lisäksi muutoksia, joilla poistettaisiin poromäärien hallintaa ja vähentämistä koskeviin säännöksiin liittyvät tulkinnanvaraisuudet ja muut ongelmat. Lisäksi lakiin tehtäisiin eräitä muita sen toimivuutta parantavia ja sääntelyn perustuslainmukaisuuden kannalta tarpeellisia muutoksia.
Maa- ja metsätalousministeriö, maa- ja metsätalousministeri Essayah

- 45 **HE laiksi yhteisuelain muuttamisesta**
Yhteisuelakia muutetaan hallitusohjelmaan kirjattujen tavoitteiden toteuttamiseen liittyen.
Hallitusohjelmakirjauksen mukaan: "lakia muutetaan osakaskuntien yhdistämistoimitusten edistämiseksi, etäkokousten mahdollistamiseksi ja osakkaiden tasapuolisen kohtelun parantamiseksi. Kiinteistörekisteriin merkittyjen kalastusoikeuksien omistajien omaisuuden suojaa vahvistetaan." Lakiin tehdään lisäksi teknisiä korjauksia.
Maa- ja metsätalousministeriö, maa- ja metsätalousministeri Essayah
- 47 **HE lemmikkieläinten siirtoja koskevaksi lainsäädännöksi**
Esityksellä toteutetaan ns. lemmikkieläinasetuksen (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 576/2013) kumoutumisen ja EU:n eläinterveyssäännösten (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/429) VI osan soveltamisen alkamisen edellyttämät muutokset eläintautilakiin (76/2021) sekä eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annettuun lakiin (1277/2019). Muutettavat säännökset koskevat lemmikkieläinten muita kuin kaupallisia siirtoja EU:n jäsenvaltiosta toiseen tai kolmannesta maasta jäsenvaltioon.
Maa- ja metsätalousministeriö, maa- ja metsätalousministeri Essayah
- 47 **HE laiksi metsästyslain muuttamisesta**
Esityksessä ehdotetaan poistettavaksi metsästyslain säännös suden ympärivuotisesta rauhoituksesta, lukuun ottamatta poronhoitoaluetta, jossa susi säilyisi rauhoitettuna. Muualla kuin poronhoitoalueella suden rauhoitusajasta säädettäisiin metsästysasetuksella. Samalla metsästyslakiin tehtäisiin eduskunnan edellyttämällä tavalla muutoksia, jotka parantaisivat lain teknistä laatua ja selkeyttä. Lisäksi laissa säädettäisiin toimivalta valtionneuvoston asetuksella tarkemmin säätää metsästyksen käytännön järjestelyistä.
Maa- ja metsätalousministeriö, maa- ja metsätalousministeri Essayah
- 48 **HE laeiksi Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 10 §:n, Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain 6 ja 8 §:n sekä eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n muuttamisesta**
Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tukikelpoisen alan hallintaa, pysyvän nurmen ennallistamismenettelyn käyttöönottoa ja tiettyjen ympäristösopimusten hallinnollisen tarkastuksen tekemisajankohtaa koskevia säännöksiä. Kuntien tehtävää tarkennettaisiin tukihakemusten yhdistämistilanteissa. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.
Maa- ja metsätalousministeriö, maa- ja metsätalousministeri Essayah
- 49 **HE laiksi Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta**
Lakia on tarkoitus täydentää siirrettävien käyttöoikeuksien käyttöä vakuuksina koskevilla säännöksillä, tarkentaa säännöksiä toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden hyödyntämisen

velvollisuudesta kun Suomen kalastuskiintiön käyttöaste kokonaisuudessaan on alhainen sekä tehdä lakiin eräitä teknisiä tarkennuksia.

Maa- ja metsätalousministeriö, maa- ja metsätalousministeri Essayah

50 **HE laiksi elintarvikelain, rehulain ja eläintautilain muuttamisesta**

Tehdään elintarvike- ja rehulakeihin normaaliolojen häiriötilanteisiin varautumisen edellyttämät muutokset sekä muita yksittäisiä korjauksia ja muutoksia. Liittyy kriisi- ja häiriötilannesäätelyyn.

Maa- ja metsätalousministeriö, maa- ja metsätalousministeri Essayah

3/2026 **HE laeiksi metsästyslain 41 b §:n ja luonnonsuojelulain 83 §:n muuttamisesta (valkoposkihanhet ja merimetsot)**

Muutetaan metsästyslain 41 b §:ää ja luonnonsuojelulain 83 §:ää. Huolehditaan samalla vahinkojen oikeudenmukaisesta korvaamisesta elinkeinonharjoittajille. Hallitus vaikuttaa siihen, että lajit siirretään lintudirektiivin tiukasti suojeltujen lajien listalta. Poikkeusluvalla haltuun otettujen lintujen liha on voitava hyödyntää.

Maa- ja metsätalousministeriö, maa- ja metsätalousministeri Essayah

Liikenne- ja viestintäministeriö

Viikko (arvio)

39 **HE Euroopan unionin datasäädöksen toimeenpanosta**

EPNAs (EU) 2023/2854 datan oikeudenmukaista saatavuutta ja käyttöä koskevista yhdenmukaisista säännöistä ja asetuksen (EU) 2017/2394 ja direktiivin (EU) 2020/1828 muuttamisesta (datasäädös) toteuttaa komission vuoden 2020 datastrategiaa ja sen tavoitteena on datavetoisenlähtöisen eurooppalaisen sisämarkkinan edistäminen. Säädös pyrkii edistämään datan saatavuutta ja datan jakamista eri toimijoiden ja eri sektoreiden välillä sekä turvaamalla datan arvon oikeudenmukaista jakautumista datatalouden toimijoiden kesken. Kansallisesti jäsenvaltioiden on nimettävä toimivaltaiset viranomaiset sekä seuraamukset säädöksen velvoitteiden laiminlyönnistä.

Liikenne- ja viestintäministeriö, liikenne- ja viestintäministeri Ranne

39 **HE laiksi liikennejärjestelmän digitaalisista tietopalveluista ja siihen liittyviksi laeiksi (Liikenteen data-avaruus II)**

Hankeessa esitetään säädettäväksi uusi älykkäitä liikennejärjestelmiä koskeva laki. Lisäksi liikenteen palveluista annettuun lakiin tehtäisiin muutoksia ja eräitä muita säännöksiä kumottaisiin. Ehdotettava sääntely perustuisi osittain EU:n älykkäitä liikennejärjestelmiä koskevaan direktiiviin (ITS-direktiivi) ja sen nojalla annettuihin delegoituihin asetuksiin ja olisi osittain kansallista. Ehdotettava laki tulisi pääosin voimaan 1.1.2026.

Liikenne- ja viestintäministeriö, liikenne- ja viestintäministeri Ranne

39 **HE laiksi määräaikaisesta henkilöautojen romutuspalkkiosta vuosille 2026–2027**

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi määräaikainen laki ajoneuvojen

romutuspalkkiosta vuosille 2026-2027. Laissa säädettäisiin uuden henkilöauton ostajalle maksettavasta romutuspalkkiosta. Valtio maksaisi romutuspalkkiota hankittavan henkilöauton käyttövoimasta riippuen 2000-2500 euroa. Romutuspalkkion edellytyksenä on, että yhtä uutta henkilöautoa vastaan ostaja vie yhden vanhan auton romutettavaksi.

Liikenne- ja viestintäministeriö, liikenne- ja viestintäministeri Ranne

40 **HE kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Norjan kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta**

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Norjan kanssa tehdyn sopimuksen. Sopimuksen tavoitteena on kehittää Suomen ja Norjan pohjoista raja-aluetta. Sopimus sisältää määräykset taksirytysten velvollisuuksista ja siitä, miten taksiliikennettä saa harjoittaa. Lisäksi se sisältää määräykset tiedonvaihdesta viranomaisen kesken sekä tarvittavista asiakirjoista, verotuksesta ja riitojen ratkaisusta. Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta. Esitykseen sisältyy myös muita, sopimuksen soveltamisen kannalta tarpeellisia lainmuutosesityksiä.

Liikenne- ja viestintäministeriö, liikenne- ja viestintäministeri Ranne

42 **HE lentoliikenteestä Ruandan tasavallan kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi**

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Suomen tasavallan hallituksen ja Ruandan tasavallan hallituksen välisen lentoliikennesopimuksen sekä lain sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

Liikenne- ja viestintäministeriö, liikenne- ja viestintäministeri Ranne

48 **HE kyberkestävyyssäädöksen toimeenpanoa koskevaksi lainsäädännöksi**

Esityksellä ehdotetaan kansallista sääntelyä, joka on tarpeen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/2847 digitaalisia elementtejä sisältävien tuotteiden horisontaalisista kyberturvallisuusvaatimuksista ja asetusten (EU) N:o 168/2013 ja (EU) 2019/1020 ja direktiivin (EU) 2020/1828 muuttamisesta (kyberkestävyyssäädös) soveltamiseksi (Cyber Resilience Act, CRA). Asetus on tullut voimaan 10.12.2024, soveltaminen alkaa vaiheittain 2026-2027 aikana. Hankkeessa valmistellaan myös EU:n kyberturvallisuusasetuksen mukaisen kansallisen kyberturvallisuussertifiointiviranomaisen tehtäviä ja toimivaltuuksia koskevia täydentäviä säännöksiä. Esitys liittyy häiriö- ja kriisitilanesäätelyyn.

Liikenne- ja viestintäministeriö, liikenne- ja viestintäministeri Ranne

50 **HE liikennepalvelulain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamiseksi (taksit)**

Hallitusohjelmassa on linjattu takseja koskevan lainsäädäntöhankkeen toteuttamisesta. Lainsäädäntöhankkeen tavoitteeksi on asetettu vahvistaa kuluttajien luottamusta taksiliikenteeseen, edistää taksien saatavuutta, huomioida eri asiakasryhmät koko maassa

sekä tehostaa taksiliikenteen valvontaa ja kitkeä harmaata taloutta. Esivalmistelussa on laadittu arviomuistio, jossa on tunnistettu taksilainsäädännön muutosehdotuksia. Hankkeessa arvioidaan muutosehdotusten yhteisvaikutukset saatavuuteen, alalle tuloon ja etenkin alustataloustoimijoihin.

Liikenne- ja viestintäministeriö, liikenne- ja viestintäministeri Ranne

50 **HE laeiksi liikenteen palveluista annetun lain ja ajokorttilain muuttamisesta (kuljetusalan sääntelytoimet)**

Esityksellä tarkennettaisiin liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) maanteiden kabotaasiliikennettä koskevaa sääntelyä sekä muutettaisiin ajokorttilain (386/2011) ajokorttiluokkia koskevaa sääntelyä painavampien, vaihtoehtoisella polttoaineella toimivien ajoneuvojen, mm. kevytkuorma-autojen, kuljettamisen osalta. EU-sääntelyn noudatettavuuden ja valvottavuuden osalta harkitaan myös muutoksia luvattoman liikenteenharjoittamisen seuraamusjärjestelmään. Ajokorttisääntelyn muutoksella täytäntöönpantaisiin ennakollisesti uuden ajokorttidirektiivin myötä tuleva säännös.

Liikenne- ja viestintäministeriö, liikenne- ja viestintäministeri Ranne

Työ- ja elinkeinoministeriö

Viikko (arvio)

36 **HE laiksi kirjanpitolain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki, joka koskee sellaisia suuryrityksiä, jotka eivät vielä ole olleet velvollisia kestävyysraportointiin. Laki mahdollistaisi raportoinnin lykkäämisen kahdella vuodella, 1.1.2027 ja sen jälkeen alkaviin tilikausiin. Ehdotuksella pantaisiin täytäntöön kestävyysraportointia koskevat säännökset Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivistä direktiivien (EU) 2022/2464 ja (EU) 2024/1760 muuttamisesta koskien päivämääriä, joista alkaen jäsenvaltioiden on sovellettava tiettyjen yritysten kestävyysraportteja ja asianmukaista huolellisuutta koskevia vaatimuksia.

Työ- ja elinkeinoministeriö, työministeri Marttinen

37 **HE laiksi julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain muuttamisesta, vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain sekä rikosrekisterilain 6 b §:n muuttamisesta (hankintalaki 2025)**

Hankintalakiin ja erityisalojen hankintalakiin ehdotettavilla muutoksilla on tarkoitus huomioida hallitusohjelman hankintalakiin liittyvät tavoitteet. Muutoksilla lisätään tehoa ja kustannussäästöjä julkisissa hankinnoissa.

Työ- ja elinkeinoministeriö, työministeri Marttinen

37 **HE työsopimuslain, merityösopimuslain ja työttömyysturvalain muuttamisesta (individuaalinen irtisanomisperuste)**

Työsopimuslain (ja merityösopimuslain) mukaista henkilökohtaista irtisanomisperustetta ehdotetaan muutettavaksi. Tähän liittyviä muutoksia tehtäisiin myös

työttömyysturvalakiin.

Työ- ja elinkeinoministeriö, työministeri Marttinen

- 37 **HE laeiksi energiatehokkuuslain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta**
Ehdotetaan muutettavaksi energiatehokkuuslakia ja eräitä muita lakeja EU-energiatehokkuusdirektiivin (EU)2023/1791) toimeenpanemiseksi.
Työ- ja elinkeinoministeriö, ympäristö- ja ilmastoministeri Multala
- 39 **HE työnhakijan palveluprosessin ja työnvälityspalveluiden kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi**
Toteutettaisiin hallitusohjelmakirjausta keventää työnhakijan palveluprosessia ja lisättäisiin yksityisen työnvälityksen mahdollisuutta saada tietoja työttömistä työnhakijoista. Lisäksi työttömyysturvaseuraamuksia koskevien muutosten tavoitteena olisi selkeyttää ja yksinkertaistaa seuraamuksia ja vahvistaa ohjaavalla vaikutuksella työnhakijoiden työnhakua, osallistumista heille järjestettävään palveluprosessiin sekä osallistumista työnhakua ja työllistymisen edistämistä tukeviin muihin palveluihin.
Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026.
Työ- ja elinkeinoministeriö, työministeri Marttinen
- 39 **HE laiksi sähkö- ja maakaasuverkkomaksusta annetun lain 5 §:n muuttamisesta**
Hallituksen esityksellä korotetaan sähköverkkomaksuja Energiaviraston lisääntyvien sähköverkkojen valvontatehtävien kustannusten kattamiseksi.
Työ- ja elinkeinoministeriö, ympäristö- ja ilmastoministeri Multala
- 39 **HE koulutuskorvauksen lakkauttamista koskevaksi lainsäädännöksi**
Koulutuskorvausta koskeva lainsäädäntö (laki koulutuksen korvaamisesta ja laki taloudellisesti tuetusta ammatillisen osaamisen kehittämisestä) kumotaan. Tavoitteena on vähentää julkisia menoja. Arvioitu voimaantuloajankohta on 1.1.2026.
Työ- ja elinkeinoministeriö, työministeri Marttinen
- 40 **HE laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta**
Muutetaan kotoutumisen edistämisestä annettua lakia koskien Opetushallituksen roolia kotoutumiskoulutuksen päättötestauksessa, lisätään viranomaisten tiedonsaantioikeuksia sekä tehdään eräitä muita teknisluontoisia muutoksia. Voimaantulo 1.1.2026.
Työ- ja elinkeinoministeriö, sisäministeri Rantanen
- 41 **HE huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain muuttamiseksi**
Hallitusohjelman mukaan hallitus toteuttaa huoltovarmuuslainsäädännön kokonaistarkastelun sääntelyn ajantasaistamiseksi. Työ- ja elinkeinoministeriön 12.1.2024 asettama poikkihallinnollinen työryhmä valmistelee huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain (1390/1992) sekä Huoltovarmuuskeskuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (488/2008) uudistamista. Uudistetun lain on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2026 keväällä. Esitys liittyy häiriö- ja kriisitilanteiden sääntelyyn.

- 41 **HE määräaikaisuuden perusteen, lomautusilmoitusaikaa ja takaisinottovelvollisuuden muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi**
Esityksellä toteutettaisiin hallitusohjelman kirjaukset, joiden mukaan määräaikainen työ-sopimus olisi mahdollista tehdä vuodeksi ilman erityistä perustetta, lomautusilmoitusaika lyhennettäisiin seitsemään päivään ja takaisinottovelvollisuus poistettaisiin alle 50 työn-tekijää työllistäviltä yrityksiltä ja yhteisöiltä.
Työ- ja elinkeinoministeriö, työministeri Marttinen
- 41 **HE laiksi vähämerkityksisten tukien rekisterivelvoitteesta**
Komission de minimis -asetuksen (EU) 2023/2831 ehtojen mukaisella julkisista varoista myönnettävällä edulla ei ole vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan eikä se vää-ristä tai uhkaa vääristää kilpailua. Asetuksen ehdot täyttävä toimenpide ei tästä syystä ole valtiontuki, joka tulisi ilmoittaa Euroopan komissiolle ennen toimenpiteen täytän-töönpanoa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Esityksessä säädetään tarkemmin de minimis-asetuksen 1.1.2026 lähtien edellyttämästä rekisteristä sekä rekisteriin liittyvistä kansallisista velvoitteista.
Työ- ja elinkeinoministeriö, työministeri Marttinen
- 41 **HE laiksi merituulivoimasta talousvyöhykkeellä annetun lain muuttamisesta**
Laista merituulivoimasta talousvyöhykkeellä poistettaisiin raja-
aus, jonka mukaan talous-
vyöhykkeen merituulivoima-alueen kilpailutukseen voi osallistua yhdestä konsernista
vain yksi yritys. Raja-
aus poistettaisiin, koska se voi rajoittaa kilpailutukseen osallistumista
tavalla, joka ei ole Euroopan unionin tuomioistuimen tulkintakäytännön mukainen. Laki
on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026.
Työ- ja elinkeinoministeriö, ympäristö- ja ilmastoministeri Multala
- 44 **HE laiksi maakaasun ja nesteytetyn maakaasun maahantuonnin väliaikai-sesta kieltämisestä Venäjän federaatiosta ja Valko-Venäjältä**
Maakaasun ja LNG:n maahantuonti kielletään väliaikaisesti Venäjältä ja Valko-Venäjältä
Venäjän Ukraina-
an tekemän sotilaallisen hyökkäyksen johdosta ja Suomen energiatur-
vallisuuden varmistamiseksi.
Työ- ja elinkeinoministeriö, ympäristö- ja ilmastoministeri Multala
- 44 **HE laiksi jalometallituotteista annetun lain muuttamisesta**
Jalometallituotteista annettuun lakiin ehdotetaan tehtäväksi teknisiä muutoksia, joita
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on havainnut valvontatoiminnassaan tai katsonut ne
muutoin tarkoituksenmukaisiksi. Muutokset koskisivat muun muassa määritelmiä, pin-
noittamista, materiaalien yhdistämistä sekä nimi-, paikkakunta- ja pitoisuusleimoja. Li-
säksi ehdotetaan tehtäväksi CCM-sopimuksesta johtuvia jalometallien pitoisuuksia kos-
kevia lisäyksiä.
Työ- ja elinkeinoministeriö, työministeri Marttinen

- 44 **HE laiksi kaivoslain muuttamisesta**
Esityksessä muutettaisiin kaivoslakia (621/2011) siten, että lainsäädäntö tarjoaisi mahdollisuuden siirtyä vuoden 1965 kaivoslain nojalla myönnettyjen lupien kohdalla voimassa olevan kaivoslain mukaisten lupamenettelyjen piiriin. Tarkemmat sääntelyratkaisut hahmotellaan perusvalmistelun yhteydessä. Laki pyritään valmistelemaan siten, että se voitaisiin saattaa voimaan vuoden 2026 alkukuukausina.
Työ- ja elinkeinoministeriö, elinkeinoministeri Puisto
- 44 **HE laiksi työneuvostosta ja eräistä työsuojelun poikkeusluvista annetun lain kumoamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi**
Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi laki työneuvostosta ja eräistä työsuojelun poikkeusluvista (400/2004). Työneuvosto lakkautettaisiin ja sen lausuntotehtävistä luovutettaisiin. Työsuojelun poikkeuslupien muutoksenhakuun liittyen tehtäisiin tarvittavat lainsäädäntömuutokset. Esityksen tavoitteena on vähentää julkisia menoja. Arvioitu voimaantuloajankohta on 1.1.2026. Esitys annetaan eduskunnalle täydentävän talousarvioesityksen yhteydessä.
Työ- ja elinkeinoministeriö, työministeri Marttinen
- 47 **HE yhteistoiminta-asiamiehen tehtävien muutoksia koskevaksi lainsäädännöksi**
Esityksellä toteutetaan tarvittavat lainsäädäntömuutokset liittyen yhteistoiminta-asiamiehen virkaan ja toimistoon. Tavoitteena on vähentää julkisia menoja. Esitys annetaan eduskunnalle täydentävän talousarvioesityksen yhteydessä.
Työ- ja elinkeinoministeriö, työministeri Marttinen
- 48 **HE patenttilaiksi**
Patenttilainsäädännön kokonaisuudistus, jolla patenteja koskeva lainsäädäntö päivitetään vastaamaan nykyajan tarpeita. Samalla varmistetaan vuonna 1968 voimaan tulleen patenttilain yhteensopivuus mm. hallinnon yleislakien kanssa.
Työ- ja elinkeinoministeriö, elinkeinoministeri Puisto
- 49 **HE laiksi vähittäismyyntihintojen sääntelystä sähkön hintakriisin aikana**
Säädetään laki, joka mahdollistaa sähkön vähittäismyyntihintojen säännöstelyn sähkön hintakriisin aikana. Lain mahdollisesta voimaantulosta ja voimassaolosta säädettäisiin erikseen lailla. Hintasääntelyn edellyttämien korvausten sisällyttämisestä valtion talousarvioon päätettäisiin voimaantulon säätämisen yhteydessä.
Työ- ja elinkeinoministeriö, ympäristö- ja ilmastoministeri Multala
- 50 **HE yhdistelmälupadirektiivin täytäntöönpano**
Tehtävänä on panna kansallisesti täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1233 kolmansien maiden kansalaisille jäsenvaltion alueella oleskelua ja työskentelyä varten myönnettävää yhdistelmälupaa koskevasta yhden hakemuksen menettelystä sekä jäsenvaltiossa laillisesti oleskelevien kolmansista maista tulleiden työntekijöiden yhtäläisistä oikeuksista (uudelleenlaadittu). Direktiivin tarkoituksena on

yksinkertaistaa ja yhdenmukaistaa kolmansista maista tulevien työntekijöiden maahanpääsyä koskevia menettelyjä. Direktiivi myös turvaa kolmansista maista tuleville työntekijöille jäsenvaltion kansalaisten kanssa yhdenvertaisen kohtelun direktiivissä määritellyillä alueilla.

Työ- ja elinkeinoministeriö, työministeri Marttinen

50 **HE laiksi käsityö- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojasta**

Pannaan täytäntöön EU:n asetus 2023/2411 käsityö- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojasta. Hallituksen esityksessä ehdotetaan annettavaksi toimivaltaiselle viranomaiselle asetuksessa nimettyjä valvontatehtäviä. Hallituksen esityksessä ehdotetaan myös perustettavaksi yhteyspiste hakemuksiin liittyviä kysymyksiä varten sekä yhteydenpitoon komission ja Euroopan unionin teollisoikeudellisen viraston EUIPO:n kanssa.

Työ- ja elinkeinoministeriö, elinkeinoministeri Puisto

51 **HE ydinenergialaiksi**

YEL, sen nojalla annetut säännökset, STUK:n määräykset ja YVL-ohjeet uudistetaan. Ensisijaisena tavoitteena on pitää ydinenergian käyttö yhteiskunnan kokonaisedun mukaisena, huolehtia toiminnan turvallisuudesta, syntyvästä ydin- ja muusta radioaktiivisesta jätteestä Suomessa asianmukaisesti sekä noudattaa ydinturvallisuuteen ja -materiaalivalvontaan liittyviä kv- ja Euratom-velvoitteita. Tavoitteena on myös nopeuttaa ydinlaitoshankkeiden toteuttamista ja muutoinkin luoda edellytykset ydinenergian tuotannon kustannustehokkuuden parantamiselle. YEL:n ydinräjähdekieltoa on tarpeen arvioida, mutta Nato-jäsenyys ei edellytä sen muuttamista. Liittyy häiriö- ja kriisitilanteiden sääntelyyn.

Työ- ja elinkeinoministeriö, ympäristö- ja ilmastoministeri Multala

51 **HE laiksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella annetun lain muuttamisesta (kansainvälisten opiskelijoiden toimeentulotuki)**

Hankkeessa toteutetaan hallitusohjelman kirjaukset opiskelijan oleskeluluvan peruuttamisesta, jos opiskelija turvautuu toimeentulotukeen, Kelalle säädettävästä velvollisuudesta luovuttaa tietoja Maahanmuuttovirastolle sekä opiskelijan ja tutkijan oleskeluluvan myöntämisen rajoittamisesta suojelupoliisin arvion perusteella.

Työ- ja elinkeinoministeriö, työministeri Marttinen

4/2026 **HE laiksi sähkömarkkinalain muuttamisesta (EU:n uuden sähkömarkkinadesignin täytäntöönpano)**

Sähkömarkkinadesignia koskevan EU-säädöspaketin (2 direktiiviä ja 3 asetusta) kansallinen täytäntöönpano, jolla parannetaan kuluttajansuojaa sähkömarkkinoilla sekä edistään puhtaan energian investointeja sähkömarkkinoilla.

Työ- ja elinkeinoministeriö, ympäristö- ja ilmastoministeri Multala

5/2026

HE eräiden tekoälyjärjestelmien valvonnasta annetun lain muuttamiseksi ja eräiksi muiksi laeiksi

Hallituksen esityksessä säädettäisiin kansallisesta lainsäädännöstä tekoälyn sääntelyn testiympäristöjen toimeenpanemiseksi ja kansallisen rekisterin perustamiseksi kriittiseen infrastruktuuriin liittyville suuririskisille tekoälyjärjestelmille. Lisäksi esityksessä säädettäisiin muista tarvittavista säännöksistä EU:n tekoälyasetuksen täytäntöönpanemiseksi. Ehdotettavien lakien on tarkoitus tulla voimaan viimeistään 2.8.2026 mennessä.

Työ- ja elinkeinoministeriö, elinkeinoministeri Puisto

Sosiaali- ja terveysministeriö

Viikko (arvio)

36

HE laeiksi Kansaneläkelaitoksesta annetun lain, valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain ja tulotietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Esityksen mukaan lakiin tehtäisiin tarpeelliset muutokset Kelan tehtäviin liittyvien, tiedonkäsittelyä ja tiedonsaantia koskevien säännösten ajantasaistamiseksi. Lisäksi esitetään täsmennettäväksi, miltä osin valtion virkamieslakia sovellettaisiin pääjohtajaan ja johtajiin. Esitetään myös, että Kelan antamassa päätöksessä ei tarvitsisi mainita enää päätöksen tekijän nimeä. Myös lakia valtiontalouden tarkastusvirastosta ehdotetaan muutettavaksi siten, että Kelan toiminnan tarkastaminen annettaisiin valtiontalouden tarkastusviraston tehtäväksi.

Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasonen

36

HE opintotuen muutoksenhakulautakunnan yhdistämisestä sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakuntaan

Esityksen tarkoituksena on yhdistää omana virastonaan toiminut opintotuen muutoksenhakulautakunta sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakuntaan. Opintotuen muutoksenhakulautakunta lakkautettaisiin ja sen tehtävät siirrettäisiin sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnalle. Esitys perustuu hallitusohjelmaan ja Sivistyshallinto 2030 -hankkeen loppuraporttiin, jossa OKM on esittänyt hallinnonalallaan toimivan opintotuen muutoksenhakulautakunnan yhdistämistä STM:n hallinnonalalla toimivaan sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakuntaan. Ehdotetut muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026.

Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasonen

37

HE laiksi sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annettua lakia ja eräitä muita siihen liittyviä lakeja. Esitys liittyy hallitusohjelman kirjaukseen, jonka mukaan tulee ratkaista sote-tiedon toisilain ja -käytön haasteet niin, että voidaan edistää Suomessa tehtävää tutkimusta ja mahdollisuutta hyödyntää tietoa.

Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasonen

- 37 **HE laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta (monituottajuus, vaihe 1)**
Hankkeessa toteutetaan monituottajuuteen liittyviä hallitusohjelmakirjauksia.
- Alihankinnan alarajan poisto ja sen ketjutuksen salliminen tietyiltä osin
- Lain 29 §:n mukaisen vähimmäistiedon tuottamista koskevan säädöksen ja sen sisältämän asetuksenantovaltuutuksen täsmentäminen
- Investointisuunnitelman hyväksymismenettelyn muuttaminen
Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaali- ja terveysministeri Juuso
- 37 **HE laiksi alkoholilain muuttamisesta (alkoholijuoman toimittaminen, etämyynti ja markkinointi)**
Esityksellä mahdollistettaisiin alkoholiyhtiö Alko Oy:lle sekä toimijoille, joilla on alkoholi-juomien vähittäismyyntilupa, alkoholi-juomien verkkokauppa sekä muut jakeluun ja noutoon perustuvat vähittäismyyntikonseptit, kuten alkoholi-juomien toimitus. Esityksellä selkeytettäisiin vallitseva epäselvä tulkinta yksiselitteiseksi siten, että suomalaisilla olisi oikeus ostaa etämyyntimenettelyn kautta alkoholia EU- ja ETA-maista. Lisäksi esityksessä muutettaisiin markkinointia koskevaa sääntelyä.
Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasonen
- 37 **HE laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta**
Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettua lakia siltä osin, kuin se koskee hyvinvointialueen varautumista poikkeusoloihin ja Suomen puolustuksen tukemista.
Esityksen tarkoituksena on antaa hyvinvointialueille Puolustusvoimien kanssa tehtävään yhteistyöhön liittyviä uusia tehtäviä, jotka liittyvät poikkeusoloihin varautumiseen. Esitys parantaa sosiaali- ja terveydenhuollon valmiutta vastata muuttuneen turvallisuus- ja toimintaympäristön vaatimuksiin sekä erityisesti toimia aseellisen hyökkäyksen tai sen uhan aiheuttamissa poikkeusoloissa. Esitys liittyy vuoden 2025 kolmanteen lisätalousarvioesitykseen.
Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasonen
- 39 **HE laeiksi vanhuspalvelulain ja sosiaalihuoltolain muuttamisesta (sosiaali- huollon teknologia)**
Esityksen tavoitteena on mahdollistaa teknologian hyödyntäminen sosiaalihuollon palveluissa, ja erityisesti teknologian hyödyntäminen henkilöstömitoituksen laskennassa iäkkäiden ympärivuorokautisessa hoidossa.
Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaali- ja terveysministeri Juuso
- 39 **HE laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (opiskeluterveydenhuolto ja kutsuntojen ennakkoterveystarkastukset)**
Esityksessä uudistettaisiin toisen asteen oppilaitoksen opiskelijoiden terveystarkastukset. Oppivelvollisuusikäisten opiskelijoiden terveystarkastukseen yhteensovitettaisiin Puolustusvoimien ennakkoterveystarkastus palveluskelpoisuudesta. Täysi-ikäisten toisen

asteen opiskelijoiden terveystarkastus muutettaisiin tarveperusteiseksi. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi sähköisestä terveystarkastuksesta osana opiskeluterveydenhuollon palveluja. Esityksessä ehdotetaan uudistettavaksi neuvolan, kouluterveydenhuollon ja ehkäisevän suun terveydenhuollon terveystarkastuksia koskevat säädökset. Esitykseen sisältyy myös asetusmuutoksia.

Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaali- ja terveysministeri Juuso

39

HE ambulanssikuljetusten ja ensihoitopalveluun sisältyvien kuljetusten järjestämis- ja rahoitusvastuun uudistamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksumuutoksia koskevaksi lainsäädännöksi

Hallitusohjelmaan ja kevään 2024 kehysriihen päätöksiin perustuva lainsäädäntömuutos, jolla muun muassa toimeenpannaan ensihoidon kuljetusten ja muiden ambulanssikuljetusten rahoitus- ja järjestämisvastuun siirtoa hyvinvointialueille huomioiden myös Ahvenanmaan maakuntaan liittyvät erityiskysymykset. Lisäksi esitetään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen sekä eräisiin asiakasmaksuihin liittyvien käyttövarojen ja tulojen sitomista hyvinvointialueiden hintaindeksiin sekä peruuttamatta ja käyttämättä jätetyn palvelun maksun soveltamisalan laajennusta ja ko. maksun tason korotusta.

Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaali- ja terveysministeri Juuso

39

HE lastensuojelulainsäädännön uudistamiseksi (1. vaihe)

Lastensuojelulainsäädäntö uudistetaan hallitusohjelman mukaisesti, ja toteutetaan kahdessa vaiheessa. Syksyn 2025 HE sisältää mm. ehdotukset alaikäisten integroidun ja suljetun laitospalvelun kuntoutuspalvelun perustamiseksi sekä ehdotukset toimenpiteistä koskien lasten luvattomia poissaoloja sijaishuoltopaikasta. Valmistelussa huomioidaan myös eduskunnan lausuma HE 237/2018 vp-EV 317/2018 vp. Esitykseen sisällytetään myös lapsiasiavaltuutetun ehdottamat hybridiyksiköt. Syksyn 2026 HE:ssä uudistetaan lastensuojelulainsäädäntö muilta osin huomioiden erityisesti kirjaus varhaisen tuen, moniammatillisen lapsiperhetyön ja lastensuojelun avopalveluita painottavan palvelurakenteen edistämisestä.

Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaali- ja terveysministeri Juuso

39

HE yleistukea koskevaksi lainsäädännöksi

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi yleistukilaki. Lisäksi esityksessä muutettaisiin työttömyysturvalakia, lakia työvoimapalveluiden järjestämisestä ja työttömyysetuuksien rahoituksesta annettua lakia sekä eräitä muita lakeja.

Yleistukea maksettaisiin työttömyyden perusteella. Yleistuella turvattaisiin sellaisen työttömän työnhakijan työttömyyden aikaista perustoimeentuloa, jolla ei olisi oikeutta ansiopäivärahaan ja jolla olisi taloudellisen tuen tarve.

Työttömyysturvalaista kumottaisiin peruspäivärahaa ja työmarkkinatukea koskeva sääntely.

Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasonen

- 39 **HE eurooppalaista terveysdata-avaruusasetusta (EHDS) täydentävästä sääntelystä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annettuun lakiin ja siihen liittyviin lakeihin**
Hallituksen esityksen tavoitteena on toteuttaa EU:n eurooppalaisen terveysdata-avaruus-asetuksen (EHDS) täytäntöönpanon kannalta tarvittavat muutokset sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annettuun lakiin (703/2023, asiakastietolaki) sekä siihen liittyviin muihin lakeihin. Samalla tehdään kyseisiin lakeihin eräitä muita välttämättömiä muutoksia.
Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaali- ja terveysministeri Juuso
- 39 **HE toimeentulotuesta annetun lain, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain 64 §:n ja kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 10 §:n muuttamisesta**
Hallituksen esityksessä toteutetaan hallitusohjelman kirjaus toimeentulotuen kokonaisuudistuksesta.
Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasonen
- 39 **HE laiksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta**
Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annettua lakia. Esityksessä ehdotetaan vahvistettavaksi vuoden 2026 työttömyysvakuutusmaksut.
Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasonen
- 39 **HE elatustukilakiin sekä eräihin muihin lakeihin tehtävistä muutoksista**
Uudistetaan elatustukijärjestelmää ja vahvistetaan elatusavun ensisijaista asemaa lapsen elatuksen turvaajana. Elatustukea uudistetaan tarkistamalla elatustuen tasoa säännöllisin väliajoin vanhempien tulotietojen perusteella.
Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasonen
- 39 **HE sairausvakuutuslain 4 luvun muuttamisesta**
Selvitystyö Kela-taksien enimmäishintasääntelyn kehittämistarpeista on valmistunut keväällä 2025. Selvityshanke toimii pohjana vuoden 2025 aikana tehtävälle säädösvalmistelulle, jonka tarkoituksena on tehdä tarpeelliset mahdolliset muutokset Kela-taksien enimmäishintasääntelyyn vuoden 2027 alusta lukien.
Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasonen
- 39 **HE laiksi kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta**
Esityksen tarkoituksena on keventää kuntouttavaan työtoimintaan liittyviä hallinnollisia velvoitteita.
Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaali- ja terveysministeri Juuso
- 39 **HE vammaispalvelulain 2 §:n muuttamiseksi**
Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vammaispalvelulakia siten, että vammaispalveluiden saatavuus ja rahoitus voidaan turvata vammaisten henkilöiden oikeuksia edistävällä tavalla. Tarkoituksena on auttaa arvioimaan, milloin eri elämänvaiheissa olevan henkilön

avun ja tuen tarpeeseen tulee vastata vammaispalvelulain mukaisilla palveluilla.
Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaali- ja terveysministeri Juuso

39

HE apteekkilouden uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lääkelakia, apteekkiverolakia, sähköisistä lääkemääräyksistä annettua lakia ja sairausvakuutuslakia. Reseptilääkkeiden lääketaksaa muutettaisiin siten, että saavutetaan apteekkien katetta leikkaamalla tavoitteena oleva 30 miljoonan euron vuosittainen säästö julkiseen talouteen. Apteekkiveron määräytymisen peruste muutettaisiin liikevaihdosta myyntikatteeksi. Joitakin itsehoitolääkkeitä voitaisiin lääkkeen myyntiluvan haltijan hakemuksesta myydä myös apteekkien ulkopuolella. Apteekissa työskentelevä farmaseutti tai proviisori voisi eräissä tilanteissa ja laissa säädettyjen edellytysten täytyessä poiketa lääkemääräyksestä tai korjata lääkemääräystä.

Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaalityöministeri Grahn-Laasonen

39

HE yrittäjän eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta ja tapaturman ja palvelussairaudesta korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Yrittäjän eläkelain muuttamisesta annetun ja 1.1.2023 voimaan tulleen lain voimaantulosäännöksen neljättä momenttia muutettaisiin niin, että siihen lisättäisiin viittaus sellaisiin yrittäjiin, jotka ovat aloittaneet toimintansa 1.1.2023 alkaen ja joille on vahvistettu YEL-työtulo ensimmäisen kerran 1.1.2023 ja 31.12.2025 välisenä aikana. Lisäyksen perusteella vuosina 2026–2028 kaikkia yrittäjän YEL-työtulon säännönmukaisia ylöspäin tehtäviä tarkistuksia koskisi 4000 euron enimmäisraja. Lisäksi esityksessä ehdotetaan pidennettäväksi tapaturman ja palvelussairaudesta korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain mukaista psyykkisen tuen tai hoidon korvaamista koskevaa määräaikaa yhdestä

Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaalityöministeri Grahn-Laasonen

39

HE laeiksi omaishoidon tuesta annetun lain ja perhehoitolain muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan, että omaishoidon tuen vähimmäispalkkiota korotetaan. Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että perhehoitolakiin lisättäisiin säännös, jonka perusteella tilanteessa, jossa toimeksiantosopimus, joka koskee perhehoitajan kotona annettavaa ympärivuorokautista tai osavuorokautista pitkäaikaista perhehoitoa, päättyy ennakkoimattomasti perhehoitajasta riippumattomasta syystä, on perhehoitajalla oikeus saada sopimukseen perustuvalta irtisanomisajalta maksettavan palkkion lisäksi yhden kuukauden hoitopalkkion määrää vastaava korvaus.

Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaali- ja terveysministeri Juuso

40

HE laiksi kemikaalilain 13 §:n muuttamisesta

Kemikaalilakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Tullille annetaan oikeus puuttua valvonnan keinoin tapauksiin, joissa kuluttaja tuo laittomia biosidivalmisteita EU:n sisämarkkinoilta omaan käyttöön. Lakiin ehdotetaan myös lisättäväksi siirtymäsäännös, jonka mukaan ennen tämän lain voimaantuloa EU:n sisäraja-kaupassa maahan omaan

käyttöön tuotuihin, Tullin hallussa oleviin biosidivalmisteisiin sovelletaan ehdotettavaa lakia.

Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasonen

41 **HE laiksi sairausvakuutuslain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta**

Uudistetaan sairausvakuutuslain 9 luvun erityisraskausrahaa koskevia säännöksiä muun muassa työhön liittyviä vaaratekijöitä koskevin osin siten, että huomioidaan raskaussuojeludirektiivi (92/85) sekä kansalliset raskaana olevien, äskettäin synnyttäneiden ja imettävien työntekijöiden suojelua koskevat säännökset. Lisäksi hankkeessa tarkastellaan sairausvakuutuslain mukaisen luovutuspäivärahan korottamista tartuntatautipäivärahan tasoiseksi.

Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasonen

43 **HE terveydenhuoltolain muuttamisesta ennakoivan terveydenhuollon mahdollistamiseksi**

Esityksessä ehdotetaan, että terveydenhuoltolakia muutetaan siten, että hyvinvointialueen on seurattava asukkaidensa hoidon toteutumista ja siten, että se voi tunnistaa asukkaidensa hoitovajeita. Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että lakia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä muutetaan siten, että hyvinvointialueella on oikeus käsitellä asukkaidensa asiakastietoja hoidon toteutumisen seurannan ja hoitovajeiden tunnistamisen yhteydessä.

Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaali- ja terveysministeri Juuso

44 **HE laeiksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain ja sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta**

Ehdotetaan muutettavaksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annettua lakia, jotta mahdollistetaan kansainvälisen avun vastaanottaminen normaali- ja poikkeusoloissa. Lisäksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annettuun lakiin ja sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annettuun lakiin esitetään tehtäväksi valtion aluehallinnon uudistuksesta johdettavat välttämättömät tekniset muutokset. Terveydenhuollon ammattihenkilölakiin ehdotetaan samalla tehtäväksi asetuksenantovaltuutta koskeva tarkennus. Kyse on ammattihenkilölainsäädännön kokonaisuudistuksen 1. vaiheesta. Hanke liittyy häiriö- ja kriisitilannesääntelyyn.

Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaali- ja terveysministeri Juuso

51 **HE laiksi naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain muuttamisesta (palkka-avoimuusdirektiivin täytäntöönpano)**

Esityksessä ehdotetuilla lakimuutoksilla pannaan täytäntöön palkka-avoimuusdirektiivi (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi miesten ja naisten samapalkkaisuuden periaatteen soveltamisen lujittamisesta palkkauksen läpinäkyvyyden ja täytäntöönpanomekanismien avulla (EU) 2023/970). Direktiivi pannaan täytäntöön pääasiassa muuttamalla tasa-arvolakia. Mahdollisesti muutoksia ehdotetaan myös muuhun lainsäädäntöön. Esitys liittyy vuoden 2026 ensimmäiseen lisätalousarvioesitykseen.

- 51 **HE laiksi tupakkalain muuttamisesta**
Uudistetaan sääntelyä, joka koskee tupakansavusta syntyviä ongelmia asunto-osakeyhtiöissä ja muissa asuinyhteisöissä. Tehdään tupakkalakiin myös muita tarpeellisia muutoksia.
Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasonen
- 51 **HE laiksi lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta (ns. Norjan malli)**
Säädetään kotihoidon tuen saamisen edellytykseksi kolmen vuoden asuminen Suomessa. Esitys liittyy vuoden 2026 ensimmäiseen lisätalousarvioesitykseen.
Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasonen
- 5/2026 **HE laiksi alkoholilain muuttamisesta (panimoiden, tislaamoiden ja viinitilojen ulosmyyntioikeuden laajentaminen)**
Mahdollistetaan kaikille kotimaisille pien- ja käsityöläispanimoille, pientislaamoille ja viinitiloille niiden tuotteiden myynti valmistuspaikoilta suoraan kuluttajille vähittäismyyntiluvalla.
Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasonen

Ympäristöministeriö

Viikko (arvio)

- 39 **HE valtion asuntorahaston lakkauttamisesta ja valtion tukeman asuntotutannon takausmaksuista**
Esityksessä ehdotettaisiin valtion asuntorahaston lakkauttamista 1.1.2026 alkaen ja takausmaksujen käyttöönottoa muuttamalla lakia vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta sekä lakia vuokratalojen rakentamislainojen lyhytaikaisesta korkotuesta.
Ympäristöministeriö, ympäristö- ja ilmastoministeri Multala
- 40 **HE laeiksi jätelain, ympäristönsuojelulain ja hallinto-oikeuslain muuttamisesta (UTU)**
Esityksessä muutettaisiin jätelakia ja ympäristönsuojelulakia. Esityksen mukaan jätelaissa säädettäisiin uusi hyväksymismenettely aineen tai esineen luokitteluksi sivutuotteeksi tai jätteeksi luokittelun päättymiseksi.
Ympäristöministeriö, ympäristö- ja ilmastoministeri Multala
- 42 **HE laeiksi jätelain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta (EU:n akkuasetuksen, SER-direktiivin ja EU:n jätteensiirtoasetuksen täytäntöönpano sekä SUP-kustannusvastuu)**
Akkuasetuksen kansallisen täytäntöönpanon III vaihe, erityisesti tuottajavastuuta koskevat säädösmuutokset. Lisäksi pannaan täytäntöön SER-direktiivin ja EU:n

jätteen siirtoasetuksen edellyttämät muutokset sekä muutetaan eräiden muovituotteiden tuottajan kustannusvastuuta.

Ympäristöministeriö, ympäristö- ja ilmastoministeri Multala

42 **HE laeiksi ympäristönsuojelulain 225 §:n ja rikoslain muuttamisesta**

Hallituksen esityksellä pannaan täytäntöön EU:n F-kaasuasetuksen ja otsoniasetuksen sekä päästöportaaliasetuksen seuraamuksia koskevat säännökset.

Ympäristöministeriö, ympäristö- ja ilmastoministeri Multala

44 **HE valtion tukemien vuokra- ja asumisoikeusasuntojen asukasvalintaa koskevien säännösten muuttamisesta**

Säädösvalmistelu liittyy tarpeeseen majoittaa ja valita Ukrainasta paenneita tilapäistä suojelua saavia asukkaiksi valtion tukemiin vuokra-asuntoihin. Lisäksi ehdotetaan poikkeussäännöstä vuoden oleskelulupavaatimuksesta pitkäaikaisen asunnontarpeen perusteella. Lakeihin tarkennettaisiin myös asukasvalintaan liittyvien toimijoiden tehtäviä. Muut valmisteltavat muutokset liittyvät oleskelulupia koskevan lainsäädännön muutoksiin, pääministeri Orpon hallitusohjelmaan sekä asukasvalintaan julkisena hallintotehtävänä.

Ympäristöministeriö, ympäristö- ja ilmastoministeri Multala

48 **HE valtion lupa- ja valvontaviraston ennakkollista ohjausta ja yhteistyötä koskevan tehtävän maksullisuuden sääntelyksi**

Hankkeessa laaditaan säädösehdotukset perustettavan Lupa- ja valvontaviraston ennakkollisen ohjauksen viranomaistehtävän maksullisuuden määräytymisestä ja kohdentamisesta.

Ympäristöministeriö, ympäristö- ja ilmastoministeri Multala

49 **HE uudeksi alueidenkäyttölaki**

Alueidenkäyttöä koskevat säännökset uudistetaan pääministeri Orpon hallitusohjelman tavoitteiden toteuttamiseksi. Uusi alueidenkäyttölaki muodostuu valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita, kaavoitusta ja merialuesuunnittelua koskevista säännöksistä (nykyisen maankäyttö- ja rakennuslain lukujen 1-10 a ja 24-26 a alueidenkäytön suunnittelua koskevat pykälät).

Ympäristöministeriö, ympäristö- ja ilmastoministeri Multala

49 **HE laiksi luonnonsuojelulain muuttamisesta (ennallistamissuunnitelma ja luonnonarvomarkkinoiden edistäminen)**

Hankkeessa valmistellaan hallituksen esitys luonnonsuojelulain ennallistamissetuksen (EU) 2024/1991 ensi vaiheen edellyttämistä säädösmuutoksista eli kansallisen ennallistamissuunnitelman valmistelusta ja päättämisestä sekä muutoksenhausta sekä luonnonsuojelulain 11 luvun mukaisesti tuotettujen luonnonarvohehtaareiden käyttämisestä myös muuhun kuin ekologiseen kompensatioon ja luonnonarvo-kauppaan. Lisäksi suden suojelustatusta muutetaan luontodirektiivin muutosta vastaavasti ja tehdään eräitä vähäisiä teknisiä muutoksia.

50

HE laiksi rakentamislain muuttamisesta

hankkeessa valmistellaan rakentamislakiin EU:n rakennusten energiatehokkuusdirektiivin (EPBD) ja EU:n rakennustuoteasetuksen (CPR) vaatimia muutoksia. Lisäksi valmistellaan säännöksiä asuinrakennuksen ja asuinhuoneiston lyhytvuokraukseen liittyen.

Ympäristöministeriö, ympäristö- ja ilmastoministeri Multala

51

HE laiksi vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain muuttamisesta

Opiskelijoille tarkoitettujen vuokra-asuntojen rakentamiseen, hankintaan ja perusparantamiseen myönnettävän korkotukilainan enimmäismäärää korotettaisiin, siten että lainan suuruus olisi enintään 100 prosenttia hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista. Korotettua enimmäismäärää noudatettaisiin silloin, kun hankkeen kustannuksiin ei myönnetä avustuksista erityisryhmien asunto-olojen parantamiseksi annetun lain mukaista avustusta (investointiavustus). Saman omistajan omistamien opiskelija-asuntojen vuokrat voitaisiin tasata riippumatta siitä, onko niiden tuotantoa tuettu pelkällä korkotukilainalla vai korkotukilainalla ja investointiavustuksella.

Ympäristöministeriö, ympäristö- ja ilmastoministeri Multala

Kevätistuntokaudella 2026 eduskunnalle annettavat hallituksen esitykset (alustavat tiedot)

Helmikuu – elokuu 2026

Ulkoministeriö

Viikko (arvio)

- 14 **HE turvallisuusluokitellun tiedon vaihtamisesta ja vastavuoroisesta suojaamisesta puolustusmateriaalialan yhteistyöorganisaation (OCCAR) kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi**
Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi turvallisuusluokitellun tiedon vaihtamisesta ja vastavuoroisesta suojaamisesta puolustusmateriaalialan yhteistyöorganisaation (OCCAR) kanssa tehdyn sopimuksen sekä lain, jolla saatetaan voimaan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset.
Ulkoministeriö, ulkoministeri Valtonen
- 20 **HE EU:n ja sen jäsenvaltioiden sekä Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön jäsenten välisestä kumppanuussopimuksesta**
Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön jäsenten välisen kumppanuussopimuksen. Kumppanuussopimus on luonteeltaan sekasopimus, jonka määräykset kuuluvat osittain jäsenvaltioiden ja osittain Euroopan unionin toimivaltaan.
Ulkoministeriö, ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Tavio
- 21 **HE Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kirgisian tasavallan välisen vahvistettua kumppanuutta koskevan sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi (EPCA)**
Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kirgisian tasavallan välisen vahvistettua kumppanuutta ja yhteistyötä koskevan sopimuksen sekä lain, jolla saatetaan voimaan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset.
Ulkoministeriö, ulkoministeri Valtonen
- 22 **HE Suomen ja Kazakstanin välisen perhe- ja puolisosopimuksen voimaansaattamiseksi ja hyväksymiseksi**
Hallituksen esitys koskee diplomaattisen edustuston, konsuliedustuston tai kansainvälisessä järjestöissä toimivien edustuston työntekijän perheenjäsenen ansiotyön tekemisestä Kazakstanin kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymistä ja voimaansaattamista.
Ulkoministeriö, ulkoministeri Valtonen
- 24 **HE Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussääntöön vuosina 2017 ja 2019 tehtyjen muutosten hyväksymisestä ja voimaansaattamisesta**
Kansainvälisen rikostuomioistuimen (ICC) Rooman perussääntöön vuosina 2017 ja 2019 tehtyjen muutosten hyväksyminen ja voimaansaattaminen.

Oikeusministeriö

Viikko (arvio)

- 6 **HE yhdenvertaisuusvaltuutetusta annetun lain ja tasa-arvovaltuutetusta annetun lain muuttamisesta**
Esitys sisältää ehdotukset tarpeellisiksi lainsäädäntömuutoksiksi yhdenvertaisuus- ja tasa-arvoelimestä annettujen direktiivien täytäntöönpanemiseksi Suomessa.
Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri
- 6 **HE tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistukseen liittyvistä muutoksista oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön**
Hankkeessa valmistellaan kansallisen tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistukseen liittyvät muutokset tietosuojalakiin ja muihin oikeusministeriön hallinnonalan lakeihin, ottaen huomioon perustuslaista johtuvat vaatimukset ja yleisen tietosuoja-asetuksen sallima liikkumavara. Muutoksilla edistetään hallitusohjelman tavoitteita edistää viranomaisten tiedon liikkuvuutta ja julkisten palveluiden järjestämistä.
Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri
- 7 **HE valmiuslaiksi**
Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi valmiuslaki, jolla kumottaisiin nykyinen samanniminen laki. Uudistuksen tavoitteena on saattaa valmiuslaki vastaamaan nykyai-
kaista käsitystä yhteiskunnan kokonaisturvallisuudesta ja sitä uhkaavista tekijöistä. Tavoitteena on johdonmukainen, ajantasainen ja perustuslain kanssa sopusoinnussa oleva sääntelykokonaisuus, joka tarjoaa edellytykset tehdä poikkeusolojen hallitsemiseksi oikea-aikaiset päätökset sekä sisältää asianmukaiset ja riittävät toimivaltuudet näiden päätösten toteuttamiseksi.
Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri
- 8 **HE Rikosseuraamuslaitoksen organisaatorakenteen ja rikosseuraamusalan koulutusjärjestelmän uudistaminen**
Syyskuussa 2022 Rikosseuraamuslaitoksessa toteutettiin kaksivaiheisen organisaatiouudistuksen ensimmäinen vaihe. Nyt valmistelussa oleva uudistuksen toinen ja viimeinen vaihe koskee tehtävien järjestämistä rikosseuraamuskeskuksissa. Rikosseuraamusalan koulutusjärjestelmää kehitettäisiin vastaamaan nykyajan koulutusjärjestelyjä sekä erityisesti turvaamaan Rikosseuraamuslaitoksen mahdollisuuden saada riittävästi ammattitaitoista henkilökuntaa. Lisäksi säädettäisiin siitä, että Rikosseuraamuslaitoksella olisi mahdollisuus laissa säädetyin edellytyksin hankkia julkistaa valtaa sisältäviä palveluja yksityisiltä toimijoilta, kuten päihdehuollon järjestöiltä.
Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri
- 9 **HE laiksi kuluttajansuojalain muuttamisesta ja siihen liittyväksi laiksi (tavaro-**
iden korjauttamisdirektiivin ja vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiivin

täytäntöönpano)

Pannaan täytäntöön tavaroiden korjauttamisdirektiivi ((EU) 2024/1799) ja vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiivi ((EU) 2024/825).

Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri

10 **HE laiksi Suomen perustuslain 10 §:n muuttamisesta**

Perustuslain 10 §:ään tehdään tarpeelliset muutokset liittyen muun muassa rikostiedusteluun ja siviili- ja sotilastiedustelun toimivaltuuksien käyttämiseen kotirauhan suojan piirissä.

Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri

11 **HE työperäistä hyväksikäyttöä koskevan sääntelyn muuttamisesta**

Muutetaan työrikoksia koskevaa rikoslain 47 lukua ja tehdään tämän edellyttämät muutokset muihin lakeihin. Ehdotetuilla muutoksilla toteutetaan hallitusohjelman kirjaus (s. 204) työntekijöiden hyväksikäytön estämiseksi toteutettavasta rangaistuksien kiristämisestä

Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri

11 **HE laiksi rikoslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (ihmiskauppadirektiivin muutosdirektiivi)**

Pannaan täytäntöön ihmiskauppadirektiivin muutosdirektiivi (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1712, annettu 13.6.2024, ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä ihmiskaupan uhrien suojelemisesta annetun direktiivin 2011/36/EU muuttamisesta). Lakien on tarkoitus tulla voimaan 15.7.2026, mikä on muutosdirektiivin täytäntöönpanon määräaika.

Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri

11 **HE laiksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi**

Esitys sisältää ehdotukset sakon täytäntöönpanosta annetun lain muuttamiseksi eräiltä osin. Muutokset koskisivat maksuajan myöntämistä saatavien maksamiseksi, sakon muuntorangaistuksen määräämismenettelyä ja menettämisseuraamusten täytäntöönpanoa.

Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri

13 **HE laiksi Syyttäjälaitoksesta annetun lain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi**

Hallituksen esityksen tarkoituksena on ehdottaa rikosasioiden tietosuojalakia täydentävät välttämättömät erityissäännökset henkilötietojen käsittelystä Syyttäjälaitoksessa.

Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri

13 **HE laiksi asunto-osakeyhtiölain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta**

Päivitetään asunto-osakeyhtiölaki ja mahdollinen muu siihen liittyvä lainsäädäntö

hallitusohjelmaan liittyvien tavoitteiden saavuttamiseksi. Tavoitteena on hallitusohjelman mukaisesti mm. helpottaa taloyhtiöiden häiriötilanteisiin puuttumista ja asuntojen hallintaanottoa, taloyhtiöiden hallittua alasajoa sekä latausmahdollisuuksien asentamista taloyhtiöihin. Lisäksi arvioidaan lain toimivuutta ja esitetään tämän perusteella tarvittavia muutoksia sääntelyn ajantasaistamiseksi.

Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri

13 **HE laiksi rikoslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (ympäristörikosdirektiivin täytäntöönpano)**

Toimeenpannaan huhtikuussa 2024 annettu ympäristörikosdirektiivi.

Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri

14 **HE laiksi pakkokeinolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi**

Pakkokeinolakiin liittyvien hallitusohjelmakirjausten toteuttaminen, nykyjärjestelmän kehittämistarpeiden arviointi ja muiden esiin tulleiden muutostarpeiden arviointi. Hankkeen ensimmäisessä vaiheessa keskitytään pääasiassa hallitusohjelmakirjausten toteuttamiseen.

Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri

15 **HE laeiksi tietosuojalain ja henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain muuttamisesta**

Hallituksen esityksellä on tarkoitus muuttaa lakeja sen mahdollistamiseksi, että hallinnollinen seuraamusmaksu tietosuojalainsäädännön rikkomisesta voidaan määrätä myös viranomaiselle tai julkishallinnon elimelle.

Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri

17 **HE rikoslain muuttamisesta (vahingollinen tiedustelutoiminta ja pakolaisvakoilu)**

Säädetään rangaistavaksi vahingollinen tiedustelutoiminta ja pakolaisvakoilu.

Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri

17 **HE laiksi turvallisuustutkintalain muuttamisesta**

Hallituksen esityksellä ehdotettaisiin muutettavaksi turvallisuustutkintalakia hallitusohjelmakirjauksen toteuttamiseksi (kyberturvallisuuteen kohdistuneiden vakavien häiriöiden turvallisuustutkinta) sekä Euroopan unionin merionnettomuustutkintadirektiivin muutosten panemiseksi kansallisesti täytäntöön. Lakiin ehdotettaisiin tehtäväksi myös muita tarvittavia muutoksia.

Esitys liittyy häiriö- ja kriisitilannesäätelyyn.

Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri

21 **HE välitysmenettelylaiksi**

Uudistetaan välimiesmenettelylaki ottaen huomioon alalla tapahtunut kansainvälinen kehitys ja tarve lain yhdenmukaisuuteen UNCITRAL:n mallilain kanssa sikäli kuin eroavaisuuksiin ei ole kansallisia tarpeita.

- 22 **HE laeiksi vankeuslain ja tutkintavankeuslain muuttamisesta**
Uudistetaan vankeuslain ja tutkintavankeuslain säännöksiä. Esityksessä huomioidaan ne kokonaisuutta koskevat hallitusohjelmakirjaukset, joita ei käsitelty 1. vaiheessa. Lisäksi tarkastellaan eräitä muita muutostarpeita.
Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri
- 24 **HE menettämisseuraamuksia koskevaksi lainsäädännöksi**
Esitys koskee lainsäädäntöehdotuksia hallitusohjelman rikoshyödyn poisottamista koskevien kirjausten toteuttamiseksi ja konfiskaatiodirektiivin (EU) 2024/1260 kansalliseksi täytäntöönpanemiseksi.
Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri
- 25 **HE laeiksi osakeyhtiölain ja osuuskuntalain muuttamisesta**
Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi osakeyhtiölakia ja osuuskuntalakia. Esityksen pääasiallisena tarkoituksena on keventää yritysten hallinnollista taakkaa sekä yritystoiminnan yleisiä edellytyksiä. Lisäksi esityksessä sujuvoitetaan osakeyhtiön ja osuuskunnan purkamismenettelyä sekä oman pääoman menettämistä koskevaa sääntelyä.
Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri
- 35 **HE laiksi ulosottokaaren muuttamisesta**
Tulojen ulosmittausta koskevien ulosottokaaren säännösten uudistaminen sekä sosiaali- turvaetuuksien ulosmittauksen yksinkertaistaminen. Lisäksi selvitetään ulosottokaaren muita muutostarpeita.
Hankkeessa toteutetaan lisäksi hallituksen puoliväliriihen kirjaus, jonka mukaan hallitus etsii keinoja auttaa ulosottovelallisia uuteen alkuun siten, että koron lisäksi myös velan pääoma tosiasiallisesti lyhenee.
Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri
- 35 **HE esitutkintalain, oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain ja muiden tarvittavien lakien muuttamisesta**
Ensimmäinen HE: mm. viranomaisharkinta rikosilmoituksen kirjaamisessa, esitutinnan lopettamista koskevan säännöksen tarkastelu, perusteluvelvollisuuden keventäminen (syyttämättäjäättämispäätökset ja esitutkintapäätökset), poissaolokäsittelyn laajentaminen (tutkimushanke vuoden 2024 aikana) ja kirjallisen menettelyn laajentaminen.
Toinen HE: mm. esitutkintaa sujuvoittavat toimet (mm. esiselvitystä, muotomääräyksiä, esitutinnan keskeyttämistä, suppeaa esitutkintaa koskevien säännösten selkeyttäminen, kuulusteltavalle tehtävät ilmoitukset, kuulustelut videoyhteydellä ja kuulustelujen tallentaminen), rikosasioiden sovittelu, hallinnollisten seuraamusten käyttöalan laajentaminen, preklusio.
Oikeusministeriö, oikeusministeri Meri

Sisäministeriö

Viikko (arvio)

- 9 **HE EU:n muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen muodostavien säädösten täytäntöönpanemiseksi**
Esitetään uuden EU:n muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen (ns. pakti) kansallisen täytäntöönpanon edellyttämät lainsäädäntömuutokset. Koska suurin osa paktin kymmenestä säädöksestä on suoraan sovellettavia asetuksia, esitetään EU-lainsäädännön kanssa päällekkäisen kansallisen lainsäädännön kumoamista. Kansallista liikkumavaraa sisältävien säännösten osalta esitetään kansallisia lakimuutoksia tai uutta lainsäädäntöä. Lisäksi toimeenpannaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1346, kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vaatimuksista (uudelleenlaadittu).
Sisäministeriö, sisäministeri Rantanen
- 9 **HE laeiksi poliisin hallinnosta annetun lain ja Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain muuttamiseksi (poliisin reservi)**
Hallituksen esityksessä valmistellaan tarvittavat säännökset, joilla muutetaan sekä poliisin hallinnosta annettua lakia että Poliisiammattikorkeakoulusta annettua lakia siten, että poliisin reservi voidaan rakentaa poliisikoulutuksen saaneista mutta muualla kuin poliisihallinnossa työskentelevistä henkilöistä, eläköityneistä poliiseista ja poliisiopiskelijoista. Lähtökohtana poliisin reservin muodostamisessa on poliisin voimavarojen turvaaminen kaikissa tilanteissa.
Sisäministeriö, sisäministeri Rantanen
- 13 **HE pelastuslain muuttamisesta**
Esityksen tarkoituksena on toteuttaa pelastuslain uudistuksen toinen vaihe. Valmistelussa painotetaan hallitusohjelman tavoitteiden toteuttamista. Valmistelussa tulee huomioida kustannussäästöt eivätkä säännösmuutokset saa aiheuttaa viranomaisille, yrityksille tai muille tahoille lisäkustannuksia. Hankkeessa uudistetaan pelastuslain seuraavia osa-alueita: 1) väestönsuojat ja väestönsuojeluun varautuminen, 2) onnettomuuksien ehkäisy ja valvonta, 3) pelastustoiminta, sopimuspalokunnat ja vapaaehtoistoiminta ja 4) pelastustoimen valtakunnallinen ohjaus ja valvonta. Liitelakina on tarkoitus muuttaa ajoneuvo- ja autoverolakia sopimuspalokuntien pelastusautojen verovapauden laajentamiseksi.
Sisäministeriö, sisäministeri Rantanen
- 16 **HE laiksi rajavartiolaitoksen muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi**
Hankkeessa valmistellaan tarvittavat lainsäädännön muutokset, jotka tukevat Rajavartiolaitoksen varautumista muuttuneen turvallisuus- ja toimintaympäristön vaatimuksiin.
Sisäministeriö, sisäministeri Rantanen
- 27 **HE laeiksi automaattisesta tietojen hausta ja -vaihdosta poliisiyhteistyössä sekä henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain muuttamisesta**

Laissa annettaisiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta automaattisesta tietojen hausta ja -vaihdosta poliisiyhteistyössä (Prüm II -asetus) koskevat täydentävät säännökset poliisirekisteri tiedonvaihdesta sekä tietojen käytöstä kadonneiden henkilöiden ja tunnistamattomien vainajien tunnistamiseksi. Lisäksi henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetussa laissa päivitetäisiin viittaukset Prüm II -asetukseen.

Sisäministeriö, sisäministeri Rantanen

35 **HE järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskevaksi lainsäädännöksi ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi**

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan erityislaki, joka mahdollistaa entistä tehokkaamman tietojenvaihdon ja hallinnollisen torjunnan. Esityksessä ehdotetaan lisäksi muutoksia hallinnollista torjuntaa toteuttavien viranomaisten soveltamiin keskeisimpiin toimialakohtaisiin lakeihin sekä muita välttämättömiä muutoksia järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan liittyvään lainsäädäntöön. Tavoitteena on suojata yhteiskuntaa ja yksilöitä vakavalta ja järjestäytyneeltä rikollisuudelta ja ehkäistä laillisten yhteiskuntarakenteiden hyväksikäyttöä rikollisessa toiminnassa.

Sisäministeriö, sisäministeri Rantanen

35 **HE poliisilain 2 luvun muuttamisesta (poliisilain säännökset miehittämättömistä ilma-aluksista ja muista miehittämättömistä laitteista)**

Teknologia kehittyy nopeasti, joten hankkeessa arvioidaan poliisin toimivaltuuksia puuttua miehittämättömien ilma-alusten ja muiden miehittämättömien laitteiden kulkuun tiellä, maastossa ja Suomen aluevesillä sekä valmistellaan mahdolliset muutokset poliisilakiin. Lisäksi poliisin voimakeinojen käyttöä koskevaa sääntelyä olisi tarvittaessa täsmennettävä.

Esityksen tavoitteena on sekä tehostaa poliisin kykyä suoriutua sille laissa säädettyistä tehtävistään että turvata perustuslaissa tarkoitettua oikeutta henkilökohtaiseen turvallisuuteen.

Sisäministeriö, sisäministeri Rantanen

Puolustusministeriö

Viikko (arvio)

16 **HE Pariisin pöytäkirjan täydentämisestä Suomen tasavallan hallituksen sekä operaatioportaan johtoesikunnan ja transformaatiojohtoportaan johtoesikunnan välillä tehdystä sopimuksesta**

Voimaan saatetaan valtiosopimus, jossa määrätään Naton esikuntien ja niiden henkilöstön oikeudellisesta asemasta Suomessa.

Puolustusministeriö, puolustusministeri Häkkinen

22 **HE laiksi henkilöstön ja asevelvollisten osallistumisesta Nato-tehtäviin ja siihen liittyviksi laeiksi**

Uusi laki henkilöstön käytöstä tehtävissä Suomen alueen ulkopuolella sekä tarvittavat muutokset asevelvollisuuslakiin ja muihin lakeihin.

- 26 **HE laiksi puolustustarvikkeiden viennistä annetun lain muuttamisesta**
Päivitetään puolustustarvikkeiden viennistä annettu laki vastaamaan Suomen Nato-jäsenyyden sekä tiivistyneen kansainvälisen yhteistyön asettamia vaatimuksia. Päivitetään lain soveltamisalaa, puolustustarvikkeen määritelmää ja lupaharkinnan yleisiä edellytyksiä, selvitetään mahdollisuus uusiin lupatyyppeihin ja huomioidaan EU:n viimeaikaisen sääntelyn vaikutukset. Lisäksi lakiin tehdään tarvittavat tekniset päivitykset, esimerkiksi ajantasaistetaan lakiviittaukset. Lain tavoiteltu voimaantulo on vuoden 2026 lopussa.
Puolustusministeriö, puolustusministeri Häkkänen

Valtiovarainministeriö

Viikko (arvio)

- 6 **HE eurooppalaista digitaalista identiteettiä koskevaa asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi**
Esityksillä täydennetään sähköisestä tunnistamisesta, luottamuspalveluista ja eurooppalaisesta digitaalisesta identiteetistä annettua niin sanottua uudistettua EU:n eIDAS-asetusta.
Valtiovarainministeriö, kunta- ja alueministeri Ikonen
- 9 **HE laiksi suurten puhtaan teollisuuden investointien verohyvityksestä uusien CISAF-suuntaviivojen mukaisesti**
Esityksellä ehdotetaan säädettäväksi EU:n uusien puhtaan teollisuuden siirtymän valtiontukipuitteiden mahdollistamasta investointien verohyvityksestä. Verohyvitys olisi jatkoa vuoden 2025 keväällä voimaan tulleelle eräiden suurten ilmastoneutraaliin talouteen tähtäävien investointien verohyvityksestä annetulla lailla (148/2025) säädetylle verohyvitykselle.
Valtiovarainministeriö, valtiovarainministeri Purra
- 9 **HE kommandiittiyhtiömuotoisten rahastojen verotuksen uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi**
Hallituksen puoliväliriihen kasvutoimien mukaan yleishyödyllisten yhteisöjen ky-muotoisiin pääomasijoitusrahastoihin tekemien sijoitusten säätämistä verovapaaksi selvitetään ja toteutetaan muutokset vuodesta 2026 alkaen. Samassa yhteydessä selvitetään ky-muotoisiin pääomasijoitusrahastoihin tehtyjen sijoitusten verotusta kokonaisuutena.
Valtiovarainministeriö, valtiovarainministeri Purra
- 12 **HE laiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi**
Asetetun työryhmän tehtävänä on valmistella rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen sääntelyn kokonaisuudistuksen toteuttamiseksi hallituksen esitys, jolla implementoidaan AMLA-asetus, rahanpesuasetus, kuudes rahanpesudirektiivi ja rahoitustietodirektiiviin tehdyt muutokset.

- 16 **HE laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (valtionosuusjärjestelmän uudistaminen)**
Uudistetaan kunnan peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmää vastaamaan kuntien muuttuneita tehtäviä sote-uudistuksen ja TE-uudistuksen jälkeisessä tilanteessa. Tavoitteena on myös lisätä valtionosuusjärjestelmän ymmärrettävyyttä ja selkeyttä.
Valtiovarainministeriö, kunta- ja alueministeri Ikonen
- 16 **HE laiksi hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta (vaihe III)**
Toteutetaan hallitusohjelman mukaiset rahoitusmallin tarvetekijöitä ja olosuhdetekijöitä sekä siirtymätasauksia koskevat muutokset. Lisäksi hallituksen kustannusten kasvun hillinnän tavoitteiden mukaisia säästötoimenpiteitä (hallitusohjelma liite B). Tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2027.
Valtiovarainministeriö, kunta- ja alueministeri Ikonen
- 16 **HE laiksi hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain muuttamisesta (yksityiset digipostipalvelut)**
Esityksen tavoitteena on mahdollistaa viranomaisten tiedoksiantojen toimittaminen myös yksityisiin digipostipalveluihin hallinnon yhteisen viestinvälityspalvelun lisäksi. Tavoitteena on edistää hallinnon yhteisen viestinvälityspalvelun lisäksi myös yksityisten digipostipalveluiden käyttöä viranomaisen sähköisessä tiedoksiantomenettelyssä. Kyseessä on osahanke, jolla toteutetaan ensisijaisesti digitaalisen viranomaisviestinnän edistämisohjelman (VM006:00/2024) mukaisia tavoitteita.
Valtiovarainministeriö, kunta- ja alueministeri Ikonen
- 17 **HE laiksi tuloverolain 119 ja 124 §:n muuttamisesta (yhteisöverokanta ja tappioiden vähentäminen)**
Alennetaan yhteisöihin sovellettava verokanta 20 prosentista 18 prosenttiin ja pidenne-tään tappioiden vähentämisen enimmäisaika 10 vuodesta 25 vuoteen verovuoden 2026 tappioista alkaen.
Valtiovarainministeriö, valtiovarainministeri Purra
- 18 **HE laeiksi viranomaisten tietojärjestelmien ja tietoliikennejärjestelyjen tietoturvallisuuden arvioinnista annetun lain, tietoturvallisuuden arviointilaitok-sista annetun lain sekä turvallisuus selvityslain muuttamisesta**
Tarkoituksena on mahdollistaa kustannustehokkaampia menettelyjä vastata julkisen hal-linnon tietojärjestelmien ja yhteisten palveluiden sekä niiden hyödyntämisen jatkuvuu-den ja varautumisen arviointitarpeiden kasvuun sekä ajantasaistaa tähän liittyvää lain-säädäntöä.
Valtiovarainministeriö, kunta- ja alueministeri Ikonen

- 19 **HE keskinäisestä avunannosta ja yhteistyöstä tulliasioissa Moldovan tasaval-
lan kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi**
Suomi tekee kahdenvälisiä tulliyhteistyösopimuksia Euroopan unionin ulkopuolisten mai-
den kanssa. Suomen tekemien kahdenvälisten tulliyhteistyösopimusten päätarkoituk-
sena on antaa toiselle sopimuspuolelle, ja saada tältä, tietoja tullirikollisuuden torju-
miseksi ja tutkimiseksi. Suomen tekemät kahdenväliset tulliyhteistyösopimukset raken-
tuvavat Maailman tullijärjestön (WCO) suosituksille ja mallisopimuksille sekä niiden poh-
jalta syntyneelle sopimuskäytännölle.
Valtiovarainministeriö, valtiovarainministeri Purra
- 20 **HE kuolinpesän sähköistä asiointia koskevaksi lainsäädännöksi**
Esityksellä mahdollistettaisiin kuolinpesän sähköinen asiointi toteuttamalla kuolinpesän
osakasrekisteri ja kuolinpesän palvelualusta. Kuolinpesän osakasrekisteriin kerättäviä
tietoja voitaisiin luovuttaa kuolinpesän osakasasemaan liittyviä tietoja tarvitseville ja
hyödyntää kuolinpesän sähköisen puolesta asioiden mahdollistamiseksi. Kuolinpesän
palvelualustalla kuolinpesä voisi asioida kuolinpesän osakasrekisteriin, laatia perukirjan
ja säilyttää asiakirjojaan. Esityksellä muutettaisiin perintöveroon liittyviä ilmoittamisvel-
vollisuuksia. Lakien tavoiteltu voimaantuloajankohta on 1.1.2027.
Valtiovarainministeriö, kunta- ja alueministeri Ikonen
- 20 **HE laiksi Kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon perustamista ja jul-
kisyhteisöjen ostolaskutietojen julkaisemista koskevaksi lainsäädännöksi**
Hankkeen tavoitteena on toteuttaa kansallinen julkisten hankintojen tietovaranto, joka
kattaa julkisen sektorin laajuudella tietoja julkisista hankinnoista ja ostoista yhdisteltä-
vässä ja vertailtavassa muodossa. Sääntely koostuisi uudesta hankintatietovarantolaista
sekä tarvittavista muutoksista hankintalakiin, erityisalojen hankintalakiin sekä Valtio-
konttorista annettuun lakiin. Valtiokonttorille säädettäisiin uusi tehtävä ylläpitää kansal-
lista hankintatietovarantoa. Uudessa hankintatietovarantolaissa säädettäisiin mm. tieto-
varannon tavoitteesta ja sisällöstä, tietojen toimittamisvelvoitteesta, tietojen luovuttami-
sesta ja julkaisusta sekä tietovarannon rekisterinpitäjästä.
Valtiovarainministeriö, kunta- ja alueministeri Ikonen
- 24 **HE laiksi rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain sekä luottolaitosten ja
sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain muuttamisesta**
Tehdään Euroopan pankkiviranomaisen uuden ohjeistuksen edellyttämät välttämättö-
mät lainsäädäntömuutokset sekä täydennetään Euroopan parlamentin ja neuvoston di-
rektiivin (EU) 2024/1174 direktiivin 2014/59/EU ja asetuksen (EU) No 806/2014 muutta-
misesta koskien eräitä omien varojen ja vähennettävien velkojen vähimmäisvaatimuksia
koskevia seikkoja, täytäntöönpanoa.
Valtiovarainministeriö, elinkeinoministeri Puisto

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Viikko (arvio)

- 12 **HE laiksi perusopetuslain 22 §:n muuttamisesta**
Lainsäädännön täsmentämisellä vahvistetaan perusopetuksen yleisen oppimäärän tavoitteiden saavuttamista ja niiden yhdenvertaista arviointia. Tavoitteena on edistää oppiaineiden oppimäärän tavoitteiden saavuttamista ja varmistaa perustaidot jokaiselle perusopetuksen päättävälle oppilaalle.
Opetus- ja kulttuuriministeriö, opetusministeri Adlercreutz
- 13 **HE laiksi oppivelvollisuuslain, tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetun lain ja perusopetuslain 46 §:n muuttamisesta**
Esityksellä täsmennettäisiin oppivelvollisuuslakia, tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annettua lakia ja perusopetuslakia niiden toimeenpanossa havaittujen epäkohtien vuoksi.
Opetus- ja kulttuuriministeriö, opetusministeri Adlercreutz
- 15 **HE valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain muuttamisesta**
Valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annettua lakia (884/2017) esitetään muutettavaksi siten, että valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä voitaisiin luovuttaa tarpeellisia tietoja myös Ahvenanmaan viranomaisille ja oppilaitoksille.
Opetus- ja kulttuuriministeriö, opetusministeri Adlercreutz
- 19 **HE laiksi taiteen perusopetuksesta ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta**
Esityksessä ehdotetaan uudistettavaksi taiteen perusopetusta koskeva lainsäädäntö. Ehdotuksessa uudistettaisiin taiteen perusopetuksen rahoitusjärjestelmää ja ehdotetussa taiteen perusopetuksesta annettavassa laissa säädettäisiin muun muassa uudesta vastuutehtävästä, tarkennettaisiin koulutuksen järjestäjien vastuita, säädettäisiin yhteistyöstä sekä koulutusmuodon oppimäärästä. Taiteen perusopetus säilyisi edelleen tavoitteellisesti etenevänä eri taiteenalojen koulutusmuotona, joka tukisi mahdollisuuksia haakeutua eri taiteenalojen jatko-opintoihin.
Opetus- ja kulttuuriministeriö, tiede- ja kulttuuriministeri Talvitie
- 21 **HE kirkkolain muuttamisesta (sähköinen äänioikeusrekisteri)**
Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kirkkolakia siten, että seurakuntavaaleissa ja kirkkoherran välittömässä vaalissa otettaisiin käyttöön sähköinen äänioikeusrekisteri. Kirkkohallitus perustaisi rekisterin poimimalla kirkon jäsentietojärjestelmästä vaaleissa äänioikeutetut henkilöt, ja heitä koskevat tarvittavat tiedot sekä muodostamalla näistä tiedoista erillisen konekielisen rekisterin.
Opetus- ja kulttuuriministeriö, opetusministeri Adlercreutz

Maa- ja metsätalousministeriö

Viikko (arvio)

- 9 **HE laiksi elintarvikemarkkinalain muuttamisesta**
Valmisteluryhmä tarkastelee elintarvikemarkkinalain muutostarpeita ja arvioi kyseisen hankkeen yhteydessä myös kilpailulain mahdollisia muutostarpeita suhteessa elintarvikemarkkinaaan ottaen huomioon maa- ja metsätalousministeriön asettaman ohjausryhmän linjaukset sekä arvioi lisämuutostarpeita käynnissä olevien selvitysten, työryhmien ja strategiatyön pohjalta. Lisäksi kuullaan alan toimijoita ja hyödynnetään elintarvikemarkkinavaltuutetun tekemiä kyselyjä.
Maa- ja metsätalousministeriö, maa- ja metsätalousministeri Essayah
- 18 **HE yhteisen kalastuspolitiikan valvontaa koskevan lainsäädännön uudistamiseksi**
Esityksellä pantaisiin täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/2842, jolla muutettiin yhteisen kalastuspolitiikan valvontajärjestelmää. Esityksellä tehtäisiin kansalliseen lainsäädäntöön lisäksi muita tarpeelliseksi koettuja muutoksia, jotka koskevat muun muassa yhteisen kalastuspolitiikan rikkomuksista määrättäviä seuraamuksia sekä kaupallisten kalastusalusten rekisteröintiä. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki yhteisen kalastuspolitiikan valvontajärjestelmästä ja laki kaupallisten kalastusalusten rekisteröinnistä. Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kalastuslakia ja yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annettua lakia.
Maa- ja metsätalousministeriö, maa- ja metsätalousministeri Essayah
- 35 **HE laiksi saariston kehityksen edistämisestä**
Valmistellaan saariston kehittämisen edistämisestä annetun lain (saaristolain) uudistus. Saaristolain päivittämistarpeet liittyvät sekä lain rakenteeseen että lain sisältöön. Voimassa oleva saaristolaki on vuodelta 1981, eikä lakia ole systemaattisesti päivitetty voimaantulon jälkeen. Lainuudistustyön pohjana toimii MMM:n johdolla vuosina 2022–2023 laadittu Arvio saaristolain päivittämistarpeesta (Maa- ja metsätalousministeriön julkaisu 2023:14). Saaristolaki uudistettaisiin vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä. Lain on tarkoitus tulla voimaan vuonna 2027.
Maa- ja metsätalousministeriö, maa- ja metsätalousministeri Essayah

Liikenne- ja viestintäministeriö

Viikko (arvio)

- 8 **HE laiksi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta (GPS-häirintälaitteet)**
Esityksellä säädetään rangaistavaksi radiohäirintään tarkoitettujen radiolaitteiden luvaton yksityinen hallussapito. Lain on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2026 aikana.
Liikenne- ja viestintäministeriö, liikenne- ja viestintäministeri Ranne

- 8 **HE ajokorttilain muuttamisesta**
Muutetaan ajokorttilakia erityisesti nuorten liikenneturvallisuuden edistämiseksi. Muutosten tavoiteltu voimaantuloaika olisi viimeistään 1.6.2026. Valmistelussa hyödynnetään vaalikauden päättymisen vuoksi rauenneen, vuoden 2022 ajokorttilain muutosesitystä (HE 70/2022 vp) ja sen esitöitä.
Liikenne- ja viestintäministeriö, liikenne- ja viestintäministeri Ranne
- 18 **HE yksityistielain muuttamiseksi**
Hankkeessa valmistellaan tarvittavat muutokset yksityistielakiin (560/2018). Tarkoitus on selkeyttää lakia ja täsmentää sen eräitä säännöksiä sidosryhmiltä saadun palautteen perusteella sekä esimerkiksi selventää yksityistiemaksujen maksuunpanoon liittyvää oikeustilaa.
Liikenne- ja viestintäministeriö, liikenne- ja viestintäministeri Ranne
- 35 **HE laiksi erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönoton helpottamisesta annetun lain muuttamisesta**
Luodaan lainsäädäntöpohja sijaintiselvityspyyntöihin vastaamiseksi tarkoitetun järjestelmän (aiemmin Sijaintitietopalvelu) uudelle toteutustavalle.
Liikenne- ja viestintäministeriö, liikenne- ja viestintäministeri Ranne

Työ- ja elinkeinoministeriö

Viikko (arvio)

- 6 **HE kirjanpitolain 3 luvun, tilintarkastuslain ja kaupparekisterilain muuttamisesta**
Hallituksen esityksen tarkoittamien lainmuutosten myötä erikseen nimettävien oikeushenkilömuotojen mukaiset yritykset toimittaisivat tilinpäätöstietonsa Patentti- ja rekisterihallitukselle rekisteröitäviksi digitaalisessa muodossa (XHTML-kieleen perustuen sekä tietyt määritellyt tiedot XBRL-merkittynä ("tägättyinä")). Uudet säännökset koskisivat ensiksi tilintarkastusvelvollisuuden piiriin kuuluvia yrityksiä vuotta 2027 koskevalta tilikaudelta ja sen jälkeen muita yrityksiä.
Työ- ja elinkeinoministeriö, työministeri Marttinen
- 6 **HE laeiksi eräiden EU:n kriittisten raaka-aineiden asetuksen velvoitteiden toimeenpanosta, valvonnasta ja seuraamuksista**
Hallituksen esityksellä annettaisiin keskeiset EU:n kriittisten raaka-aineiden asetuksen (EU)1252/2024 edellyttämät kansalliset säädökset. Hankkeessa on tarkoitus valmistella virkatyönä uusi laki eräiden EU:n kriittisten raaka-aineiden asetuksen velvoitteiden toimeenpanosta, valvonnasta ja seuraamuksista sekä tehdä muutoksia eräisiin muihin lakeihin.
Ehdotetuilla säädöksillä pantaisiin kansallisesti täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2024/1252. EU:n kriittisten raaka-aineiden asetus on jäsenvaltioissa suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä, mutta edellyttää tuekseen eräiltä osin kansallista lainsäädäntöä esimerkiksi toimivaltaisten viranomaisten ja seuraamusten osalta.

- 10 **HE laiksi energian alkuperätakuista annetun lain muuttamisesta**
Muutoslailla täytäntöön pannaan uusiutuvan energian direktiivin päivityksen (RED III) alkuperätakuista koskevan sääntelyn muutokset. Muutosten kansallisen toimeenpanon suunnittelu on kesken. Lisäksi täytäntöön pannaan Euroopan parlamentin ja neuvoston uusiutuvan kaasun, maakaasun ja vedyn sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä, direktiivin (EU) 2023/1791 muuttamisesta ja direktiivin 2009/73/EY kumoamisesta annetun direktiivin (EU) 2024/1788 alkuperätakuista koskevat säännökset, sekä standardista EN 16325:2025 johtuvia muutoksia.
Työ- ja elinkeinoministeriö, ympäristö- ja ilmastoministeri Multala
- 11 **HE laiksi eräiden valtiontukea koskevien Euroopan unionin säännösten soveltamisesta, laiksi valtionavustuslain 21 §:n muuttamisesta, laiksi kuntalain muuttamisesta ja laiksi hyvinvointialueesta annetun lain muuttamisesta**
Muutetaan eräiden valtion tukea koskevien Euroopan unionin säännösten soveltamisesta annetun lain (300/2001) sisältöä niin, että lisätään viranomaisen oma-aloitteinen takaisinperintä mahdolliseksi.
Työ- ja elinkeinoministeriö, työministeri Marttinen
- 12 **HE laiksi eräiden polttoaineiden kestävyyskriteereistä annetun lain muuttamisesta**
Toimeenpannaan kaasumarkkinadirektiivi lisäämällä kestävyyslakiin sääntely vähähiilisten polttoaineiden vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta.
Työ- ja elinkeinoministeriö, ympäristö- ja ilmastoministeri Multala
- 14 **HE laiksi vuosilomalain muuttamisesta (säästövapaan pitämisen ajankohdan muuttaminen)**
Säästövapaata koskevaa sääntelyä muutettaisiin niin, että jatkossa työnantaja päättäisi säästövapaan pitämisen ajankohdan kuten muidenkin vuosilomien kohdalla, ellei muuta sovita.
Työ- ja elinkeinoministeriö, työministeri Marttinen
- 15 **HE laiksi työaikalain 40 §:n muuttamisesta**
Esitys koskee työaikaliitännäisten saatavien kanneaikaan liittyviä kysymyksiä.
Työ- ja elinkeinoministeriö, työministeri Marttinen
- 16 **HE laiksi siviilipalveluslain muuttamisesta**
Hallitus kehittää siviilipalvelusjärjestelmää tarkoituksenmukaisemmaksi parlamentaarisen työryhmän raporttia hyödyntäen ja kytkien palvelukseen nykyistä selkeämmin kokonaisturvallisuuden toimintamallin.
Työ- ja elinkeinoministeriö, työministeri Marttinen

- 16 **HE laiksi avaruustoiminnasta annetun lain sekä maa-aseamista ja eräistä tutkista annetun lain muuttamisesta (avaruuslupahallinnon keskittäminen)**
Esityksen tavoitteena on edistää avaruustoimialan toimintaedellytyksiä keskittämällä ja yhtenäistämällä lupahallintoa ja valvontaa. Lisäksi esityksen tavoitteena on varmistaa kansallisen turvallisuuden ja riskienhallinnan huomioiminen lupahallinnossa myös jatkossa. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi avaruustoiminnasta annettua lakia siten, että avaruustoiminnan lupa-, valvonta- ja rekisteröintitehtävät sekä satelliittikaukokartoituksen lupa- ja valvontatehtävät siirrettäisiin työ- ja elinkeinoministeriöstä Liikenne- ja viestintävirastoon. Maa-aseamista ja eräistä tutkista annettuun lakiin tehtäisiin myös tarpeelliset muutokset lupamenettelyiden yhtenäistämiseksi.
Työ- ja elinkeinoministeriö, elinkeinoministeri Puisto
- 16 **HE laiksi yhteistoimintalain muuttamisesta (henkilöstön hallintoedustus)**
Toteutetaan henkilöstön hallintoedustusta koskevat muutokset.
Työ- ja elinkeinoministeriö, työministeri Marttinen
- 16 **HE työelämän tietosuojalain muuttamisesta**
Työelämän tietosuojalain muuttaminen.
Työ- ja elinkeinoministeriö, työministeri Marttinen
- 17 **HE ekosuunnittelusta annettua EU:n asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi**
Esityksessä annettaisiin täydentävää sääntelyä uuden EU:n ekosuunnitteluasetuksen täytäntöönpanemiseksi. Esityksessä muutettaisiin ekosuunnittelulakia ja eräitä muita lakeja. Tavoitteena on varmistaa, että kansalliset lainsäädäntöratkaisut tukevat ensivaiheessa tarvittavia kansallisia rakenteita asetuksen soveltamiseksi.
Työ- ja elinkeinoministeriö, työministeri Marttinen
- 23 **HE laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi**
Hallituksen esityksellä ehdotetaan muutettavaksi kotoutumisen edistämisestä annettua lakia hallitusohjelman mukaisesti, jossa kotoutumispalvelujen uudistuksessa järjestelmää tehostetaan ja rahoitus kootaan yhteen kanavaan. Lakiehdotusten esitetään tulevan voimaan 1.1.2027.
Työ- ja elinkeinoministeriö, sisäministeri Rantanen

Sosiaali- ja terveysministeriö

Viikko (arvio)

- 12 **HE terveydenhuoltolain muuttamisesta (saattohoito)**
Hallitusohjelman mukaisesti täsmennetään lakiin oikeus saattohoitoon.
Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaali- ja terveysministeri Juuso
- 13 **HE työeläkejärjestelmää koskevan lainsäädännön muuttamiseksi**
Hallitusohjelman mukaisesti valmistellaan tarvittavat työeläkelainsäädännön muutokset

työeläkejärjestelmän rahoituksellisen kestävyysvarmistamiseksi ja riittävän etuustason turvaamiseksi. Muutoksilla on kaksi tavoitetta. Muutosten tulee vahvistaa julkista taloutta merkittävästi ja vakauttaa eläkevakuutusmaksutasoa pitkällä aikavälillä sääntöpohjaisen vakautusjärjestelmän avulla. Tavoitteiden taustalla on väestön ikärakenteen muutoksen aiheuttama huoltosuhteen heikkeneminen sekä talouden kehitykseen, eläkevarojen sijoitustuottoihin ja tulevaan maksukehitykseen liittyvä epävarmuus.

Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasonen

13 **HE laiksi naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain muuttamisesta (raskaus- ja perhevapaasyrjintä)**

Esityksessä ehdotetuilla lakimuutoksilla täsmennetään tasa-arvolain eräitä pykäläiä raskaus- ja perhevapaasyrjinnän kiellon vahvistamiseksi.

Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasonen

14 **HE laiksi lääkelain muuttamisesta (eläinlääkeasetuksen kansallinen toimeenpano)**

Esitetään lääkelakiin tehtäväksi EU:n eläinlääkeasetuksen kansallisen täytäntöönpanon vaatimat muutokset.

Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasonen

14 **HE laeiksi vakuutusyhtiölain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta**

Hallituksen esityksellä pannaan kansallisesti täytäntöön Solvenssi II -direktiivin muutokset. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2025/2 direktiivin 2009/138/EY (Solvenssi II) muuttamisesta astui voimaan 28.1.2025 ja direktiivi tulee sovellettavaksi 30.1.2027 alkaen.

Solvenssi II -direktiivin muutosten kansallinen täytäntöönpano edellyttää muutoksia vakuutusyhtiölakiin sekä siihen liittyviin lakeihin. Täytäntöönpano edellyttää myös voimaantulolain säätämistä, jonka on astuttava voimaan noin puoli vuotta ennen muutoslain voimaantuloa.

Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasonen

15 **HE laiksi lapseen liittyvien rikosepäilyjen selvittämisessä avustavista sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköistä**

Uudistetaan lapseen kohdistuneen seksuaali- ja pahoinpitelyrikoksen selvittämisen järjestämisestä annettu laki (1009/2008). Uudistamisen taustalla on pääministeri Orpon hallituksen hallitusohjelman kirjaus, jonka mukaan lapseen kohdistuvan seksuaaliväkivallan tapauksissa varmistetaan lapsen edun mukainen tutkinta ja monialainen tuki eri viranomaisten yhteistyönä.

Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasonen

15 **HE toimeentulotukilain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta**

Esityksellä ehdotetaan tehtäväksi tarpeelliset muutokset Kelan tiedonvaihtoa ja tiedonsaantioikeuksia koskeviin säännöksiin.

Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasonen

- 16 **HE laiksi vammaisetuksista annetun lain muuttamisesta ja toimeentulotuesta annetun lain 7 b §:n muuttamisesta**
Hallitusohjelmassa on kirjaus keliakiakorvauksen palauttamisesta alaikäisiä ja alemman tulotason aikuisia painottaen. Esityksessä ehdotetaan, että vammaisetuksista annettuun lakiin ja toimeentulotuesta annettuun lakiin tehtäisiin hallitusohjelman mukaiset muutokset koskien alaikäisiä keliakiaa sairastavia henkilöitä.
Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasonen
- 16 **HE työttömyysturvan yhdistelmävakuutusta koskevaksi lainsäädännöksi**
Valtioneuvosto on 30.4.2024 tehnyt päätöksen julkisen talouden suunnitelmaksi vuosille 2026–2029 ja tätä edeltäneessä puoliväliriihessä hallitus linjasi yhdistelmävakuutuksen jatkovalmistelusta. Muutetaan työttömyysturvalakia (1290/2002), työttömyyskassalakia (603/1984) ja työttömyysetuuksien rahoituksesta annettua lakia (555/1998).
Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasonen
- 16 **HE laiksi kotoutumistuesta**
Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki kotoutumistuesta. Esityksellä toteutetaan pääministeri Orpon hallituksen kotoutumistukea ja kielillisää koskevia hallitusohjelmakirjauksia.
Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasonen
- 20 **HE laeiksi sosiaalihuoltolain ja terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä niihin liittyviksi laeiksi (palveluvalikoiman periaatteista säättäminen)**
Säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon vaikuttavien palvelujen ja menetelmien kansallisen valinnan, eli palveluvalikoiman periaatteista. Voimaantulo 2027 aikana.
Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaali- ja terveysministeri Juuso
- 21 **HE laeiksi terveydenhuoltolain, sosiaalihuoltolain ja sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta**
Hankkeessa esitetään muutettavaksi terveydenhuoltolakia, sosiaalihuoltolakia ja sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annettua lakia siten, että mahdollistetaan maksuton kaksiportaisen psykoterapiakoulutuksen ensimmäisen vaiheen erikoispätevyyden edellyttämä koulutus sosiaali- ja terveydenhuollon laillistetuille ammattihenkilöille sekä laajemmin myös muille varsinaisen psykoterapeuttikoulutuksen taustakoulutusedellytyksiä noudattaen. Asetuksilla säädetään tarkemmin erikoispätevyyden edellyttämästä koulutuksesta ja sen tavoitteista sekä koulutuksen rahoituksesta.
Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaali- ja terveysministeri Juuso
- 22 **HE työkyvyttömyyseläkkeen ja työansioiden yhteensovittamista koskevaksi lainsäädännöksi (ns. joustomalli)**
Tarkoituksena on valmistella tarvittava lainsäädäntö työkyvyttömyyseläkkeen ja työansioiden yhteensovittamiseksi. Valmisteltava ns. joustomalli korvaisi nykyiset säännökset työkyvyttömyyseläkkeen lepäämään jättämisestä, jotka sisältyvät määräaikaisena voimassa olevaan lakiin työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhönpaluun edistämisestä

(738/2009). Valmisteltavan mallin on tarkoitus mahdollistaa työkyvyttömyyseläkkeen saajille joustava työskentely niin, että laissa säädettävät ansaintarajat voisivat kalenterivuoden aikana ylittyä tietyllä määrällä ilman vaikutusta maksettavan eläkkeen määrään.
Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasonen

23 **HE laeiksi lääketieteellisestä tutkimuksesta annetun lain, kliinisestä lääketutkimuksesta annetun lain, biopankkilain sekä eräiden muiden lakien muuttamiseksi**

Esityksellä selkiytetään ja yhteensovitetään sote-alan tutkimustoimintaa koskevaa lainsäädäntöä.

Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasonen

23 **HE laiksi lääkelain muuttamisesta**

Läkelakiin ehdotetaan laajoja muutoksia apteekkitoiminnan kehittämiseksi. Ehdotettavien muutosten valmistelu liittyy seuraaviin hallitusohjelman kokonaisuuksiin

- Erillisen verkkoapteekkiluvan vaatimat säädösmuutokset
- Apteekkien tehtävät ja palveluiden laatuvaatimukset
- Määrä- ja sijaintisääntelyn vapauttamisen säädösmuutokset
- Osakeyhtiöiden ja ketjuuntumisen vaatimat säädösmuutokset

Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasonen

25 **HE laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta (monituottajuus ym.)**

Hankkeessa toteutetaan monituottajuuteen liittyviä hallitusohjelmakirjauksia. Hankkeen toisessa osassa (ns. monituottajuus II) arvioidaan hyvinvointialueen riittävään omaan palvelutuotantoon liittyvän sääntelyä ja kevennetään sitä tarvittaessa. Hankkeen tähän osaan sisältyy myös eräitä palvelusetelien käytön velvoittavuuteen liittyviä lakimuutoksia.

Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaali- ja terveysministeri Juuso

35 **HE tartuntatautilaiksi**

Esityksessä ehdotetaan tartuntatautilain korvaamista uudella samannimisellä lailla.

Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasonen

35 **HE terveydenhuollon menetelmien arviointia koskevaksi lainsäädännöksi**

Säädetään osaamiskeskittymästä, jonka tehtävänä on kansallinen terveydenhuollon menetelmien arviointi. Osaamiskeskittymään kootaan terveydenhuollon menetelmien arvioinnin osaaminen ja resurssit. Laki/lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuonna 2027.

Sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaali- ja terveysministeri Juuso

Ympäristöministeriö

Viikko (arvio)

- 7 **HE rakennusten latauspisteitä ja teknisiä järjestelmiä koskevien säädösten muuttamisesta (EPBD 2024)**
Hankkeessa valmistellaan rakennusten energiatehokkuusdirektiivin (EPBD 2024) vaatimia lakimuutoksia.
Ympäristöministeriö, ympäristö- ja ilmastoministeri Multala
- 7 **HE rakennusten energiatodistuksia koskevien säädösten muuttamisesta (EPBD 2024)**
Hankkeessa valmistellaan rakennusten energiatehokkuusdirektiivin (EPBD 2024) vaatimia lakimuutoksia.
Ympäristöministeriö, ympäristö- ja ilmastoministeri Multala
- 9 **HE laiksi ulkoilulain muuttamisesta**
Hallituksen esityksen keskeinen sisältö on päivittää laki perustuslain mukaiseksi ja tehdä lain menettelysäännöksiin joitain teknisiä muutoksia huomioiden omaisuuden suoja. Lain päivittämisessä hyödynnetään vuoden 2015 ulkoilulain toimivuuden arviointiselvitystä säännösten perustuslainmukaisuudessa havaittujen sekä muiden välttämättömiä toimenpiteitä edellyttävien puutteiden osalta. Toimeksianto ei sisällä ulkoilun edellytysten parantamiseen liittyvää lain kehittämismahdollisuuksien tarkastelua siltä osin kuin se aiheuttaisi valtiolle tai kunnille uusia kustannuksia.
Ympäristöministeriö, ympäristö- ja ilmastoministeri Multala
- 9 **HE laiksi rakennusten energiatehokkuudesta**
Lailla toimeenpannaan uudelleenlaadittu rakennusten energiatehokkuusdirektiivi (EPBD) niiltä osin kun muita olemassa olevia lakeja ei ole tarkoituksenmukaista käyttää toimeenpanossa. Tarkoitus selkeyttää sääntelyä, ettei se pirstoudu liian moneen säädökseen.
Ympäristöministeriö, ympäristö- ja ilmastoministeri Multala
- 10 **HE laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta (lupamääräysten tarkistamismenettelyn palauttaminen)**
Hankkeessa laaditaan ehdotus lupamääräysten tarkistamista koskevan säännöksen liisäämiseksi ympäristönsuojelulakiin (527/2014). Taustalla on hallitusohjelman kirjaus jaksossa 7.3 "Luvituksen sujuvuudesta Suomen kilpailuetu": "Mahdollisuutta palauttaa lupamääräyksiin lupien tarkastamisen edellytyksiä tarkastellaan ja tarkastelun pohjalta tehdään tarpeelliset lainsäädäntömuutokset". Samalla ympäristölupahakemuksesta pyydetäviä lausuntoja koskevaa säännöstä (42 §) muutettaisiin siten, että toiminnan sijaintikunnan terveysuojeluviranomaiselta pyydetäisiin lausunto vain tarvittaessa.
Ympäristöministeriö, ympäristö- ja ilmastoministeri Multala
- 16 **HE laiksi jätelain muuttamisesta (kilpailuneutraliteetin parantaminen)**
Tehdään jätelakiin yhdyskuntajätehuollon kilpailuneutraliteettia koskeviin säännöksiin

tarvittavat muutokset huomioiden hallitusohjelman mukaiset kirjaukset kuntien toissijaisen vastuun tarkentamisesta sekä ulosmyyntirajan tiukennuksesta.

Ympäristöministeriö, ympäristö- ja ilmastoministeri Multala

16 **HE laiksi rakennusvalvonnan järjestämisestä**

Hallituksen esityksessä säädetään rakennusvalvontatoimen järjestämisestä.

Ympäristöministeriö, ympäristö- ja ilmastoministeri Multala

16 **HE laiksi jätelain muuttamisesta (EU:n pakkausjäteasetuksen täytäntöönpano)**

EU:n pakkausjäteasetuksessa säädetään pakkauksia koskevista vaatimuksista sekä toimista pakkausjätteen määrän vähentämiseksi ja uudelleenkäytön edistämiseksi sekä kierrätyksen lisäämiseksi.

Ympäristöministeriö, ympäristö- ja ilmastoministeri Multala

20 **HE laeiksi eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta soidensuojelualueiksi annettujen lakien muuttamisesta**

Hankkeessa ehdotetaan muutettavaksi eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta soidensuojelualueiksi annettuja kahta lakia, joilla on perustettu 130 soidensuojelualueutta vuoden 1923 luonnonsuojelulain nojalla. Hankkeen tavoitteena on saattaa myös vuoden 1923 luonnonsuojelulain nojalla lailla perustettujen soidensuojelualueiden rauhoitussäännökset yhdenmukaisiksi uuden luonnonsuojelulain kanssa ja saattaa rauhoitussäännökset lain tasolle perustuslain edellyttämällä tavalla.

Ympäristöministeriö, ympäristö- ja ilmastoministeri Multala

23 **HE laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta (teollisuuspäästödirektiivin täytäntöönpano)**

Hankkeessa täytäntöön pannaan teollisuuspäästödirektiivin muutoksen edellyttämät muutokset ympäristönsuojelulakiin.

Ympäristöministeriö, ympäristö- ja ilmastoministeri Multala

35 **HE eräiden tietojärjestelmäsäännösten kehittämiseksi (ympäristönsuojelulain, luonnonsuojelulain ja maa-aineslain mukaiset tietojärjestelmät)**

Hankkeessa selkiytettäisiin erityisesti sääntelyä, joka koskee ympäristönsuojelun tietojärjestelmän rakennetta, siihen kuuluvien tietojen kokonaisuutta ja vastuita. Lisäksi viranomaisten tiedonsaantioikeuksia järjestelmään talletetuista tiedoista täsmennettäisiin ja terminologia saatettaisiin vastaamaan tiedonhallintalain vaatimuksia. Samalla tarkastellaan myös luonnonsuojelulain ja maa-aineslain tietojärjestelmäsäännösten muutostarpeita.

Ympäristöministeriö, ympäristö- ja ilmastoministeri Multala

Valtioneuvoston selonteot

Syysistuntokaudella 2025 eduskunnalle annettavat valtioneuvoston selonteot

Tulevaisuusselonteko 1. osa (syyskuu), Valtioneuvoston kanslia

Valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta (syyskuu), Sisäministeriö

Liikenne 12 -suunnitelma vuosille 2026–2037 (lokakuu), Liikenne- ja viestintäministeriö

Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle Puolustusvoimien osallistumisesta Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin vuonna 2027 (marraskuu), Puolustusministeriö

Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma KAISU (marraskuu), Ympäristöministeriö

Pitkän aikavälin ilmastosuunnitelma (marraskuu), Työ- ja elinkeinoministeriö

Energia- ja ilmastostrategia (marraskuu), Työ- ja elinkeinoministeriö

Maaseutupoliittinen selonteko (joulukuu), Maa- ja metsätalousministeriö

Kevätistuntokaudella 2026 eduskunnalle annettavat valtioneuvoston selonteot (alustavat tiedot)

Selonteko kansallisesta ruokastrategiasta (maaliskuu), Maa- ja metsätalousministeriö

Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2027–2030 (huhtikuu), Valtiovarainministeriö

Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle Puolustusvoimien osallistumisesta Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin vuonna 2028 (toukokuu), Puolustusministeriö